

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA

EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA PODNIKOHOSPODÁŘSKÁ

Analýza investic v obci Oskava

Analysis of Investment in the Municipality Oskava

Student:

Ondřej Navrátil

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Alena Stibůrková

Ostrava 2016

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra podnikohospodářská

Zadání bakalářské práce

Student: **Ondřej Navrátil**
Studijní program: B6208 Ekonomika a management
Studijní obor: 6208R020 Ekonomika podniku
Téma: **Analýza investic v obci Oskava**
Analysis of Investment in the Municipality Oskava
Jazyk vypracování: čeština

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
2. Teoretická východiska investičního rozhodování
3. Hospodaření s majetkem obce
4. Výstavba kanalizace v obci Oskava
5. Analýza provozování kanalizace
6. Závěr

Seznam použité literatury

Seznam zkratk

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Seznam příloh

Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

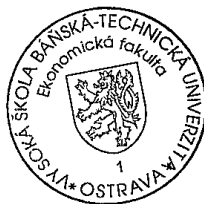
ADÁMEK, Miroslav a Aleš JUREČKA. *Instalace vody a kanalizace*. 2. vyd. Praha: Informatorium, 2011. 200 s. ISBN 978-80-7333-086-6.
POLÁCH, J., J. DRÁBEK a M. MERKOVÁ. *Reálné a finanční investice*. Praha: C. H. Beck, 2012. 263 s. ISBN 978-80-7400-436-0.
VALACH, Jiří. *Investiční rozhodování a dlouhodobé financování*. 3. vyd. Praha: Ekopress, 2011. 513 s. ISBN 978-80-86929-71-2.

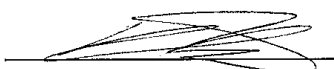
Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Alena Stibůrková**

Datum zadání: 20.11.2015

Datum odevzdání: 06.05.2016

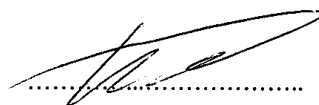

Ing. Josef Kašík, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Zdeněk Zmeškal
děkan fakulty

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem celou práci, včetně všech příloh, vypracoval samostatně. Veškerou použitou literaturu a podkladové materiály uvádím v příloženém seznamu literatury.

V Ostravě dne 15. 8. 2016

A handwritten signature in black ink, consisting of a series of loops and strokes, positioned above a horizontal dotted line.

Ondřej Navrátil

Poděkování

Mé poděkování patří Ing. Aleně Stibůrkové za odborné vedení, za pomoc a cenné rady při zpracování bakalářské práce.

Obsah

1. Úvod.....	8
2. Teoretická východiska investičního rozhodování	10
2.1 Metody rozhodování.....	10
2.2 Hodnocení efektivnosti investičních projektů	11
2.3 Riziko v investičním rozhodování	14
3. Hospodaření s majetkem obce.....	15
3.1 Majetek obce.....	16
3.2 Organizace a zabezpečování veřejných statků a služeb územní správou	16
3.3 Rozpočet.....	17
3.4 Základní modely provozování vodovodů a kanalizací	19
3.4.1 Výhody a nevýhody dvou základních modelů provozování	21
3.4.2 Rizika spojená s provozováním	23
4. Výstavba kanalizace v obci Oskava	24
4.1 Základy kanalizace pro veřejnou potřebu.....	24
4.1.1 Stokové sítě.....	24
4.1.2 Materiál a tvar stok	25
4.1.3 Dispozice stok.....	26
4.1.4 Objekty na stokové síti.....	26
4.1.5 Opravy a zkoušky stok.....	28
4.2 Kanalizace obce Oskava	29
4.2.1 Stoková síť	30
4.3 Výstavba kanalizace	30
4.3.1 Podpora ze Státního fondu životního prostředí České republiky.....	32
4.3.2 Soudní spor	34

4.4 Zhodnocení ekonomické efektivnosti projektu	39
4.4.1 Varianta 1	40
4.4.2 Varianta 2	42
4.4.3 Srovnání posuzovaných variant	43
5. Analýza provozování kanalizace	44
5.1 Cena vody	45
5.2 Provozování kanalizace v obci Oskava	48
6. Závěr	51
Seznam použité literatury	54
Seznam zkratk	56
Seznam příloh	
Přílohy	

1. Úvod

Obec je charakterizována jako základní územní samosprávné společenství občanů, tvořící územní celek, který je vymezen hranicí území obce. Obec je veřejnoprávní korporací, která má vlastní majetek, v právních vztazích vystupuje svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývající. V souladu se Zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích pečuje obec o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů, při plnění svých úkolů chrání veřejný zájem. Zejména menší obce, mezi které se řadí i obec Oskava, čelí v posledních letech odchodu mladých a ekonomicky činných lidí do měst za širšími možnostmi v oblasti práce, vzdělání, sportu a kultury. V zájmu obce, s ohledem na zajištění obecního rozpočtu v oblasti daňových příjmů, je udržet ekonomicky aktivní obyvatele v obci. Aby obce zajistily svým občanům běžný životní standard, musí investovat zejména do infrastruktury, jejíž výstavba či modernizace je pro obce finančně náročná. I když mohou obce využívat dotace od vyšších územně správních celků a Evropské unie, mnohdy nemají dostatečně velký vlastní kapitál na zamýšlenou investici. Obce se tedy zadluží a pokud se během splácení dané investice vyskytnou neočekávané výdaje, mnohdy se dostanou do platební neschopnosti, případně nerealizují plánované investiční akce.

Pro bakalářskou práci byla zvolena problematika výstavby a provozování kanalizace v obci Oskava a hodnocení její ekonomické efektivity. Toto téma je v současné době v obci hodně diskutováno, protože Oskava nemá 20 let od rozhodnutí vybudovat kanalizaci vyřešeny všechny finanční závazky, které v souvislosti s výstavbou obecní kanalizace a vodovodu eviduje. Během 20 let také neprobíhaly žádné investice do oprav, případně rozšíření stávající sítě, což se v posledních letech projevilo na havarijním stavu investičního projektu.

Teoretická část bakalářské práce je věnována vymezení a bližší specifikaci investičního rozhodování v souvislosti s hospodařením s majetkem obce. Zabývá se jednotlivými aspekty investičního rozhodování, což jsou metody rozhodování, hodnocení efektivity investičních projektů a zejména druhy rizik, které jsou s investičním rozhodováním spojeny. To vše v kontextu majetku a hospodaření obce a zabezpečování veřejných statků a služeb územní samosprávou.

Cílem této práce je zhodnocení ekonomické efektivity dané investice. V návaznosti na takto stanovený cíl byly v praktické části uplatněny příslušné metody řešení:

- sběr informací v obci Oskava řízenými rozhovory s cílem zpracovat co nejpřesněji postupné financování stavby kanalizace,
- analýza dokumentů souvisejících s výstavbou kanalizace,
- porovnání předložených dokumentů se zápisem v účetnictví obce,
- použití dynamických metod hodnocení ekonomické efektivity projektu.

Zhodnocení ekonomické efektivity investice obce Oskava bude výsledkem syntézy získaných poznatků.

Pro naplnění cíle bude ověřována tato hypotéza: **Investiční projekt výstavby kanalizace v obci Oskava je ekonomicky efektivní.**

2. Teoretická východiska investičního rozhodování

Investiční rozhodování lze definovat jako rozhodování o obnově a rozšíření investičního majetku při nejúčelnějším využití investovaných zdrojů. Rozhodování je specifickou činností, kterou lze chápat dvojím způsobem. V případě řešení jednoduchého, často se opakujícího problému jako jednorázový akt, ke kterému postačují jednoduchá schematická pravidla. V případě komplexního rozhodovacího procesu jako logickou posloupnost jednotlivých činností, kdy je potřeba důkladná příprava a uplatnění metod rozhodování, (*Valach, 2011*).

Pro investiční činnost je typická její dlouhodobost, vždy je třeba uvažovat s faktorem času, s rizikem změn po dobu plánování i realizace daného investičního projektu. Úspěšné investiční plánování nelze provést bez komplexní znalosti vnitřních i vnějších podmínek, za kterých se investice uskutečňuje, a ve kterých bude působit.

2.1 Metody rozhodování

Rozhodování o výběru investičního projektu lze řešit metodami:

- dle výše kapitálových výdajů, které jsou rozhodující o přijetí a realizaci investice,
- dle charakteru přínosu do podniku, kde se investor rozhoduje, zda chce snížit náklady technologickými inovacemi, rozšířit výrobní kapacity, zvýšit tržby výrobními inovacemi, případně diverzifikovat výrobu,
- zda se jedná o investice obnovovací, nebo rozvojové k objemu původního majetku investice,
- dle peněžních toků z investic za určité období, a to očekávaných kapitálových výdajů a peněžních příjmů z investic a čistých peněžních toků.

Výsledkem rozhodování je výběr takových investičních návrhů, které lze realizovat a které zajistí maximální zhodnocení vložených zdrojů. Základním předpokladem pro efektivní využití investičních možností daného subjektu je analyzovaný rozhodovací proces, (*Polách, Drábek 2012*).

2.2 Hodnocení efektivnosti investičních projektů

Při posuzování příslušného projektu je důležité zjistit, jaká bude jeho efektivnost při použití různých zdrojů a posoudit jeho proveditelnost, hospodárnost a účelnost. Cíle, které při investičním a finančním rozhodování sledujeme, jsou zajištění rentabilního výkonu podniku vybavením vhodným výrobním zařízením a vytvoření dostatku finančních zdrojů na další rozvojové aktivity firmy. Lze tedy hovořit o splnění dvou kritérií:

- kritéria rentability - dosažení maximálního zisku nebo cash flow projektu v krátkém a dlouhém období předpokládané životnosti projektu a při fixně stanovené výši investovaného kapitálu,
- kritéria stability - příjmy a likvidní prostředky podniku převažují ve stejném čase nad výdaji, (Polách, Drábek 2012).

Ekonomické hodnocení investičních projektů umožňuje pomocí ukazatelů odvozených od cash flow komplexní posouzení proveditelnosti projektu. Rozdělení metod hodnocení efektivnosti investice znázorňuje Tab. 2.1.

Tab. 2.1 Metody hodnocení ekonomické efektivnosti investice

Metody hodnocení ekonomické efektivnosti investice			
Statické metody	Dynamické metody	Doplňkové metody	Controllingové metody
1. Porovnání nákladů 2. Porovnání zisku 3. Výpočet rentability 4. Výpočet výnosnosti 5. Výpočet doby splatnosti	1. Čistá současná hodnota 2. Index rentability 3. Vnitřní výnosové procento 4. Diskontní doba splatnosti	1. Rentabilita investice 2. Analýza bodu zvratu 3. Metoda komerční životaschopnosti projektu	1. Metoda konečné hodnoty 2. Modifikované vnitřní výnosové procento

Zdroj: Polách, Drábek 2012, str. 62

Základní rozdíl mezi statickými a dynamickými metodami spočívá v tom, zda je zohledněn faktor času. U statických metod zohledněn faktor času není a vychází se

z nominálních hodnot. U dynamických metod zohledněn faktor času je. Jedná se o metody založené na současné hodnotě, (*Polách, Drábek 2012*).

Čistá současná hodnota (NPV)

- je rozdíl současné hodnoty všech budoucích peněžních příjmů z projektu a současné hodnoty výdajů vynaložených na investici,
- lze také interpretovat jako absolutní přírůstek majetku z realizace investice,
- čím je hodnota NPV vyšší, tím je investiční projekt výhodnější,
- kritérium je vhodné pro rozhodování o přijetí či nepřijetí jednotlivých projektů,
- je respektován faktor času, (*Dluhošová, 2010*).

Vzorec pro výpočet NPV je následující:

$$NPV = \sum_{t=1}^T FCF_t \cdot (1 + R)^{-t} - KV, \quad (2.1)$$

kde FCF jsou volné peněžní toky, T je doba životnosti investice, t jsou jednotlivé roky životnosti, $(1 + R)^{-t}$ je diskontní faktor, KV je kapitálový výdaj.

$NPV > 0$ Projekt zvyšuje hodnotu podniku, protože diskontované peněžní příjmy jsou vyšší než kapitálové výdaje.

$NPV < 0$ Projekt snižuje hodnotu podniku, protože diskontované peněžní příjmy jsou nižší než kapitálové výdaje.

Index rentability (PI)

- představuje poměr budoucích diskontovaných peněžních příjmů z investice ke kapitálovým výdajům.
- můžeme také vyjádřit, kolik současné hodnoty provozních finančních toků z investice připadá na jednu korunu investičních výdajů.
- kritérium je vhodné pro rozhodování o přijetí či nepřijetí jednotlivých projektů, (*Polách, Drábek 2012*).

Index rentability lze vypočítat dle vzorce:

$$PI = \sum_{t=1}^T \frac{FCF_t \cdot (1+R)^{-t}}{KV}, \quad (2.2)$$

kde T je doba životnosti investice, t jsou jednotlivé roky investice, $(1 + R)^{-t}$ je diskontní faktor, KV kapitálový výdaj, FCF volné peněžní toky.

$PI > 1$ Projekt zvyšuje hodnotu podniku, protože očekávaná výnosnost z projektu je větší než náklady na kapitál.

$PI < 1$ Projekt snižuje hodnotu podniku, protože očekávaná výnosnost nestačí na pokrytí kapitálových výdajů.

Doba úhrady (PP)

- časový interval, za který dochází k úhradě veškerých jednorázových kapitálových výdajů na investiční projekt kumulovanými provozními příjmy od počátku investice,
- projekt bude přijat, pokud doba úhrady je kratší než limitně stanovená doba u daných typů projektů,
- dynamické kritérium, (Polách, Drábek 2012).

Dobu úhrady lze vypočítat dle vzorce:

$$\sum_{t=1}^{DÚ} FCF_t \cdot (1 + R)^{-t} = JKV, \quad (2.3)$$

kde KV je kapitálový výdaj, JKV jednorázový kapitálový výdaj, FCF jsou volné peněžní toky, t jednotlivé roky investice, $(1 + R)^{-t}$ je diskontní faktor.

Prostá doba úhrady (DÚ)

- propočet může být prováděn pomocí průměrných ročních provozních příjmů,
- vhodné pro hodnocení projektů s krátkou dobou životnosti při požadavku na rychlou návratnost vložených prostředků (racionalizační a doplňkové projekty),

- vychází z finančních toků,
- statické kritérium, (*Polách, Drábek 2012*).

Prostá doba úhrady je počítána dle vzorce:

$$DÚ = \frac{JKV}{\varnothing FCF}, \quad (2.4)$$

kde JKV je jednorázový kapitálový výdaj, FCF volné peněžní toky.

Rentabilita investovaného kapitálu (R)

- poměřován je průměrný čistý zisk po dobu investice k dlouhodobému investovanému kapitálu,
- účetní veličina, statické kritérium,
- akceptován by měl být projekt, jehož rentabilita kapitálu je vyšší než rentabilita projektu se srovnatelným rizikem, (*Polách, Drábek 2012*).

Rentabilitu investovaného kapitálu lze vypočítat dle vzorce:

$$R = \frac{\varnothing \text{zisk}}{\text{investovaný kapitál}}, \quad (2.5)$$

2.3 Riziko v investičním rozhodování

Práce s rizikem je nedílnou součástí investování. Při každém plánování projektu je třeba zohlednit riziko a zajistit jeho promítnutí do zhodnocení efektivního investování. Riziko může přispět k dosažení zvláště dobrých hospodářských výsledků, avšak je provázeno nebezpečím neúspěchu, které může přinést finanční ztrátu a narušit finanční stabilitu firmy.

Druhy rizik dělíme podle závislosti na podnikové činnosti na riziko:

- objektivní, které je nezávislé na činnosti podniku,
- subjektivní, závislé na činnosti managementu podniku, zaměstnanců a vlastníků,
- kombinované, které je kombinací objektivního a subjektivního faktoru.

Podle věcné náplně na riziko:

- technicko-technologické, které vyplývá ze stavu a struktury dlouhodobého majetku,
- výrobní, které má většinou charakter nedostatku zdrojů,
- ekonomické, které souvisí se změnou nákladových položek,
- investiční, závislé na nevhodné alokaci zdrojů,
- finanční, v souvislosti s dostupností úvěrů nebo změnou úrokových sazeb,
- tržní, závislé na úspěšnosti firmy na trhu,
- sociálně-politické, související s politikou státu a mezinárodním okolím.

Podle závislosti na celkovém ekonomickém vývoji lze riziko rozdělit na:

- systematické, závislé na vývoji různých ekonomických faktorů,
- nesystematické, specifické pro jednotlivé obory.

Podle možnosti ovlivnit riziko rozeznáváme riziko:

- ovlivnitelné, které může podnik snížit nebo eliminovat,
- neovlivnitelné, které musí akceptovat.

Riziko vždy posuzujeme k určitým kritériím hodnoceného projektu. Pro kvalifikované rozhodnutí o přijetí projektu používáme rozhodovací a hodnotící metody. Pro úspěšnost projektu musí podnik hledat všechny dostupné zdroje a využít ve svůj prospěch rozhodující činitele, které ovlivňují investiční činnost podniku.

3. Hospodaření s majetkem obce

Základní principy obecního hospodaření vycházejí z ústavního rámce uvedeného v čl. 101 odst. 3 Ústavy České republiky, podle něhož jsou územní samosprávné celky (obce a kraje) veřejnoprávními korporacemi, které mohou mít vlastní majetek a hospodaří podle vlastního rozpočtu.

Vzhledem k tomu, že problematika obecního hospodaření je sama o sobě velmi rozsáhlá, je možno na ni nahlížet z různých úhlů pohledu. Z hlediska obecnosti a počtu úprav jednotlivých složek obecního hospodaření je nejvýznamnější zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů. Mezi další související právní předpisy, které se

zabývají – v porovnání s obecním zřízením – omezeným okruhem složek obecního hospodaření, lze řadit např. zákon. č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), nebo zákon č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí.¹

Ustanovení věty první § 38 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů, stanovuje obci povinnost využívat svůj majetek účelně a hospodárně, a to v souladu s jejími zájmy a úkoly vyplývajícími ze zákonem vymezené působnosti. Zákon č. 320/2001 Sb. vymezuje pojem hospodárnost (takové použití veřejných prostředků k zajištění stanovených úkolů s co nejnižším vynaložením těchto prostředků, a to při dodržení odpovídající kvality plněných úkolů), efektivnost (takové použití veřejných prostředků, kterým se dosáhne nejvýše možného rozsahu, kvality a přínosu plněných úkolů ve srovnání s objemem prostředků vynaložených na jejich plnění), a účelnost (takové použití veřejných prostředků, které zajistí optimální míru dosažení cílů při plnění stanovených úkolů).

3.1 Majetek obce

Vlastnictví majetku a možnost s ním disponovat je jedním z ekonomických předpokladů existence územních samospráv. Velikost majetku, jeho struktura a kvalita, stejně jako způsob hospodaření s majetkem, má potom významné dopady do rozpočtů obcí a krajů (a to jak na straně příjmů, tak na straně výdajů). Mají-li územní samosprávné celky plnit své základní funkce, musí mít nejen demokraticky zvolené orgány samosprávy, ale i odpovídající majetkovou základnu. Vlastnictví majetku je důležitým předpokladem existence územní samosprávy. V demokratickém společenském systému je vlastnictví majetku chápáno jako součást základních práv a svobod. Každý má právo vlastnit majetek a vlastnické právo všech vlastníků má stejný zákonný obsah a ochranu, (*Provazníková, 2009*).

3.2 Organizace a zabezpečování veřejných statků a služeb územní správou

Úkolem samosprávy je poskytovat pro své občany celou řadu statků a služeb různého charakteru. V kompetenci samospráv je určit, prostřednictvím jakých organizací a jakým způsobem budou tyto úkoly zajišťovat. Obecným trendem je stále rostoucí rozsah pravomocí

---

¹ Základní principy hospodaření obce [on-line], [cit. 2016-01-05], dostupné z: <http://www.husakjan.cz>

delegovaných na územní správy, avšak tato pravomoc není doprovázena potřebnými finančními toky, proto jsou samosprávy stále více nuceny spolupracovat se soukromým sektorem, zakládat společné podniky nebo zajišťovat služby formou kontraktů.

Samosprávy řeší základní otázku, zda činnost či služba by vůbec měla být financována zdroji z veřejného sektoru. Obecně uznávaným modelem jsou čtyři mnohdy se překrývající kategorie.

- Služby, ze kterých jednoznačně plyne užitek všem bez rozdílu, takže zpoplatnění je nemožné. To znamená, že mají podobu čistě veřejného statku. Příkladem mohou být služby obecní policie, požární ochrana, veřejná zeleň nebo péče o životní prostředí.
- Služby poskytované jednotlivcům, avšak s širším přínosem pro společnost. Zpravidla jde o nezbytné statky a služby, kdy je potřeba zajistit jejich absolutní spolehlivost a daný standard. Obec nebo kraj má odpovědnost jak za jejich poskytování, ale i za jejich financování. Příkladem mohou být upřednostněné statky jako vzdělávání, lékařská péče, kanalizace nebo odvoz odpadků.
- Služby, které jsou nezbytné pro kvalitu života a které vyžadují tak rozsáhlé investice, že je pravděpodobné jejich monopolní poskytování, kterého lze zneužít, protože lidé nemají možnost výběru jiného dodavatele. V tomto případě jde o zabránění zneužití monopolního postavení soukromé firmy. Taková firma by získala v obci nebo kraji monopolní postavení k tomu, aby mohla využívat vysoké ceny statku nebo služby, což by způsobilo jejich nedostupnost sociálně slabším vrstvám obyvatelstva. Příkladem je zásobování vodou ve vodovodním systému.
- Služby, které jsou nezbytné pro kvalitu života, avšak příliš nákladné pro skupiny obyvatel s nízkými příjmy, pokud by se ponechaly na tržním základě. Ve většině případů jde o ztrátové poskytování a proto je nutné financování z obecního nebo krajského rozpočtu. Na prvním místě je zde hledisko sociální spravedlnosti. Příkladem je veřejná doprava, základní vzdělávání nebo služby pro využití volného času. Jak tvrdí Provazníková (2009, str. 240).

3.3 Rozpočet

Každá obec v republice musí ze zákona vytvářet rozpočet hospodaření na období jednoho kalendářního roku. Rozpočty obcí jsou stejně jako rozpočty krajů, dobrovolných svazků, příspěvkových organizací zřizovaných územními samosprávnými celky, součástí

soustavy veřejných rozpočtů. Dle Zákona č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje. Na centrální úrovni soustavu veřejných rozpočtů tvoří státní rozpočet, státní fondy, fond veřejného zdravotního pojištění s navazujícími rozpočty zdravotních pojišťoven, Pozemkový fond ČR a rozpočty regionálních rad regionů soudržnosti.

Všechny veřejné rozpočty fungují samostatně, ale přesto mezi nimi vznikají různé vazby. Proto je pro všechny obce velice důležitá příprava a projednávání státního rozpočtu nebo rozpočtu kraje. Tuto vazbu mezi jednotlivými rozpočty představují zejména státní dotace, příspěvky a návratné finanční výpomoci. Vazba rozpočtu dané obce na jiné složky rozpočtové soustavy se může projevit v časovém plánu sestavování jejího rozpočtu, neboť často obce vyčkávají, aby mohly pracovat s již schválenými dotacemi. Tvorbu, postavení, obsah a funkce rozpočtů obcí upravuje Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

Občas se o tomto zákoně hovoří jako o malých rozpočtových pravidlech. Malých proto, že vedle něj existuje také Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), který upravuje podmínky pro tvorbu a postavení státního rozpočtu, včetně jeho vazeb na rozpočty územních samosprávných celků.

Rozpočtový rok je shodný s rokem kalendářním. Při zpracování ročního rozpočtu musí obec vycházet z rozpočtového výhledu. Rozpočtový výhled tvoří souhrnné základní údaje o příjmech a výdajích, o dlouhodobých závazcích a pohledávkách, o finančních zdrojích a finančních potřebách pro dlouhodobě realizované záměry. Rozpočtový výhled je tedy druh pomocného nástroje pro hospodaření obce, který má sloužit k střednědobému finančnímu plánování rozvoje jejího hospodářství. Rozpočtový výhled se sestavuje na základě uzavřených smluvních vztahů a přijatých závazků obvykle na období dvou až pěti let, jenž následují po roce, na který je sestaven roční rozpočet. U dlouhodobých závazků se uvedou důsledky na hospodaření územního samosprávného celku po celou dobu trvání závazku. Pokud například obec musí splácet poskytnutý úvěr deset let, splátky úvěru se musí objevit ve všech letech rozpočtového výhledu, (*Provazníková, 2009*).

Podle zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů se rozpočet sestavuje zpravidla jako vyrovnaný. To znamená, že se příjmy rovnají výdajům. Rozpočet obce však může být schválen jako přebytkový, jestliže jsou některé příjmy daného roku určeny k využití

až v následujících letech, nebo jsou-li určeny ke splácení jistiny úvěrů z předchozích let. Rozpočet obce lze také schválit jako schodkový, pokud dojde k situaci, že bude možné schodek uhradit finančními prostředky z minulých let nebo smluvně zabezpečenou půjčkou, úvěrem, návratnou finanční výpomocí nebo výnosem z prodeje komunálních dluhopisů emitovaných obcí, jak tvrdí Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

V rozpočtu obce lze za podstatné považovat rozdělení příjmů a výdajů na běžné a kapitálové. Za běžné příjmy se považují například daňové výnosy, příspěvky na přenesené výkony státní správy nebo příjmy z nájemného obecních bytů. Běžnými výdaji pak mohou být třeba platy a odměny, výdaje na provoz a údržbu území, opravu komunikací nebo příspěvky poskytované obcí na provoz jí zřízené příspěvkové organizaci, např. základní nebo mateřské školy. Kapitálovými příjmy rozpočtu jsou například příjmy z prodeje dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku. Těmi mohou být prodeje nemovitostí vlastněných obcí nebo příjmy z prodeje akcií a majetkových podílů v obchodních společnostech. Kapitálovými výdaji rozpočtu jsou také investiční nákupy nebo výdaje na nákup akcií a majetkových podílů. Kromě příjmů a výdajů obsahuje rozpočet také část financování. Zahrnuje peněžní transakce, při kterých si obec půjčuje peníze (například bankovní úvěry, výnosy z emise vlastních dluhopisů, přijetí návratné finanční výpomoci od státu), a transakce, při kterých obec půjčené peníze vrací nazpět. Zároveň zde také patří operace, které zachycují jakoukoliv změnu stavu na peněžních bankovních účtech obce. Obsahem rozpočtu jsou tedy příjmy a výdaje obce a rovněž ostatní peněžní operace, včetně tvorby a použití peněžních fondů.²

3.4 Základní modely provozování vodovodů a kanalizací

V ČR lze definovat tři (resp. čtyři) základní modely provozování vodovodů a kanalizací:

- **Oddílný provozní model** je definován jako spolupráce mezi vlastníkem a provozovatelem (tj. zpravidla mezi veřejnoprávním vlastníkem, např. obcí) a soukromoprávním subjektem, na základě uzavřené smlouvy o provozování a pronájmu

---

² Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

vodovodu nebo kanalizace. Provozní společnosti by měly mít vlastní pracovní síly, vlastní technická zařízení nezbytná pro zajištění provozu, nezbytná oprávnění, odborné znalosti a zkušenosti s provozováním vodohospodářské infrastruktury. V případě oddílného modelu provozování provozovatel užívá a provozuje vodovod nebo kanalizaci a poskytuje vodohospodářské služby s tím spojené, které by jinak poskytoval vlastník. Provozovatel přebírá některá rizika, která nese primárně vlastník s tím, že pokud se riziko materializuje, nese provozovatel i jeho důsledky (včetně finančních). Provozovatel hradí vlastníkovu vodohospodářské infrastruktury nájemné za její užívání. Vlastník na druhé straně namísto přímé úhrady za poskytování těchto služeb umožní provozovateli brát užitky od koncových uživatelů těchto služeb (odběratelů), tj. vodné a stočné (koncesní způsob provozování). V rámci oddílného modelu je možný i způsob realizace, kdy vodné a stočné vybírá vlastník a tento platí provozovateli za služby.

- **Model samostatného provozování**, kde si obec svou vodohospodářskou infrastrukturu provozuje sama, vlastním jménem a na vlastní odpovědnost, případně některé činnosti nebo odborný dozor na základě smlouvy (označované např. jako „servisní“) zajišťují externí organizace (dodavatelé), přičemž odpovědnost za provozování a také výběr vodného a stočného zůstává na příslušné obci. Tyto servisní smlouvy mají často charakter provozní smlouvy v oddílném modelu provozování. Externí organizace v tomto modelu není provozovatelem infrastruktury a není oprávněna vybírat vodné a stočné.
- **Vlastnický model provozování** je způsobem, kdy organizace odpovědná za provozování byla zřízena a je 100% vlastněna jedním vlastníkem či vlastníky dotčené vodohospodářské infrastruktury a provozuje ji na základě smlouvy nebo jiného místně platného pověření (dohody, vyhlášky, směrnice apod.). Provozovatel je tedy 100% vlastněn a zároveň ovládán vlastníkem či více vlastníky vodohospodářské infrastruktury.
- **Směšený model provozování** představuje situace, kdy provozovatel a vlastník vodohospodářské infrastruktury je jedna a táž právnická osoba odlišná od obce (na rozdíl od modelu samostatného provozování). Variantou smíšeného modelu je tzv. smíšený model provozování s participací soukromého kapitálu. V těchto případech se např. obec a soukromá společnost kapitálově podílí na subjektu, který je vlastníkem a zároveň provozovatelem vodohospodářské infrastruktury.³

---

³Vodovod info [on-line], [cit. 2016-01-05], Dostupné z: http://www.vodovod.info/index.php/tema/237-modely-provozovani-vodohospodarske-infrastruktury#.V7o6_Slki00

3.4.1 Výhody a nevýhody dvou základních modelů provozování

Povinnost obce, jako vlastníka vodohospodářské infrastruktury zabezpečit její plynulý a bezpečný provoz je možné zajistit v zásadě ve dvou základních variantách:

1. Obec si zabezpečí provozování ve své působnosti a to tak, že si bude provozovat svou infrastrukturu sama s tím, že některé specializované činnosti si u externí firmy (model samostatného provozování nebo založí provozní společnost, kterou ovládá, či zřídí svoji organizační složku, a na základě provozní smlouvy resp. místně platného pověření zajistí provoz (vlastnický model provozování).
2. Obec zajistí provoz své infrastruktury na podkladě provozní (koncesní) smlouvy s provozní společností, která je společností s majetkovou účastí jiných subjektů než pouze vlastníka infrastruktury (oddílný model provozování), (*Bínek, Svobodová 2010*).

Porovnání výhod a nevýhod dvou základních variant je provedeno v následující Tab. 3.1.

Tab. 3.1 Porovnání výhod a nevýhod dvou základních modelů provozování

Činnost, aktivita, riziko	Varianta A	Varianta B
Odpovědnost a rizika spojená s provozem infrastruktury	Vlastník	Do rozhodující míry Provozovatel
Správa účtu pro výběr Vodného a Stočného, smluvní vztah k odběratelům, zákaznické centrum apod.	Vlastník	Provozovatel
Riziko spojené s vybíráním Vodného a Stočného, vymáhání pohledávek, řešení stížností apod.	Vlastník	Provozovatel (zisk Provozovatele je přímo závislý na míře využívání provozované infrastruktury).
Riziko poptávky	Vlastník	Do rozhodující míry Provozovatel
Obstarávání plánových oprav a investic obnovy (zajišťování projektů, IČ a zhotovitelů)	Vlastník v souladu se zákonem o VZ	Vlastník v souladu se zákonem o VZ
Zajišťování havárií	Vlastník v souladu se zákonem o VZ	Provozovatel
Plnění veškerých povinností Provozovatele	Vlastník, s tím, že je oprávněn vybrat podle zákona o VZ (jako sektorový zadavatel) dodavatele příslušné služby.	Provozovatel (jako odborně způsobilá a profesně vybavená společnost obvykle vybírá dodavatele specializované služby jen výjimečně).
Hrazení sankcí a pokut za neplnění provozních povinností	Vlastník (jeho případný dodavatel nese pouze běžná rizika související s poskytováním požadovaného plnění).	Provozovatel, který má přenos povinnosti hradit sankce a pokuty sjednán b provozní smlouvě
Personální a finanční náročnost na straně Vlastníka	Vlastník - vysoká náročnost	Vlastník - nízká náročnost (jen kontrolní činnost a smluvní povinnost).
Efektivnost provádění odborných provozních činností	Vlastník - nižší efektivnost	Provozovatel (pokud není orientován jen na provozování infrastruktury Vlastníka) - vyšší efektivnost, neboť stejnou svojí kapacitou zpravidla zajišťuje odborné činnosti i pro jiné Vlastníky tzn. jeho náklady na "jednotku" jsou nižší.
Odbornost provádění odborných provozních činností	Vlastník - nižší odbornost	Provozovatel (pokud není orientován jen na provozování infrastruktury Vlastníka) - vyšší odbornost, neboť zpravidla vykazuje větší know-how a zkušenosti ze souběžného provádění odborných činností pro jiné vlastníky. Současně může zpravidla vykazovat širší kapacitu specialistů.

Zdroj: Binek, Svobodová 2010, vlastní zpracování

3.4.2 Rizika spojená s provozováním

Rizika spojená s provozováním vodohospodářské infrastruktury lze rozdělit do čtyř následujících skupin:

- investiční rizika převoditelná - rizika spojená s investicemi provozovatele do provozního majetku,
- provozní rizika převoditelná - rizika spojená s činností provozovatele, tj. s úpravou nebo čištěním vody, a režijní náklady,
- investiční rizika zadržaná - rizika spojená s investicemi do výstavby nové, resp. rozšíření stávající vodohospodářské infrastruktury. Tyto investice v obou variantách zajištění provozu provádí vlastník,
- provozní rizika zadržaná - rizika spojená s provozními náklady vlastníka, např. na řízení projektu, komunikaci s provozovatelem atd.

Způsob vyčíslení rizik je klíčovým bodem v porovnání variant zajištění provozu.⁴ Každá obec se musí rozhodnout, jaký model provozování zvolí. O výhodnosti pověřit jiný subjekt svědčí fakt, že takto může získat mnohé další související služby levněji či zdarma. Zajistit na vlastní náklady celou agendu, kterou ukládá vlastníkům a provozovatelům vodovodů zákon, totiž představuje pro obecní pokladnu každoročně nemalé výdaje. Patří sem povinnost zajistit průběžné vedení majetkové evidence svých vodovodů a kanalizací, zajistit průběžné vedení provozní evidence, kterou tvoří záznamy o zdrojích povrchových a podzemních vod využívaných jako voda dodávaná vodovody, výkresovou dokumentaci vodovodu nebo kanalizace, nákladové listy, cenové kalkulace, plán kontrol jakosti vod v průběhu výroby pitné vody, plán kontrol míry znečištění odpadních vod, provozní deník a provozní řády. Vybrané údaje z majetkové evidence vodovodů a kanalizací a z jejich provozní evidence, stanovené prováděcím právním předpisem, je vlastník vodovodu nebo kanalizace povinen bezplatně předávat vodoprávnímu úřadu obce s rozšířenou působností, a to každoročně vždy za předcházející kalendářní rok, (*Hamerníková, Maaytová 2010*).

---

⁴ Ministerstvo zemědělství [online], [cit. 2016-02-25]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/voda/vodovody-a-kanalizace/>

4. Výstavba kanalizace v obci Oskava

Kanalizace pro veřejnou potřebu slouží k odvádění odpadních vod z obcí, měst a sídelních útvarů. Výstavba veřejné kanalizační sítě započala v druhé polovině 18. století v Praze, kdy se vystavělo 44 km odpadních stok, které byly vyvedeny 35 výústěmi do řeky Vltavy. O 100 let později započalo budování moderní stokové sítě.

4.1 Základy kanalizace pro veřejnou potřebu

Kanalizace pro veřejnou potřebu se řídí ustanoveními zákona 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů, vyhlášky 428/2001 Sb., kterou se provádí zákon č.274/2001 Sb., vyhlášky 146/2004 Sb., kterou se mění vyhláška č.428/2001 Sb. a nařízením vlády č.61/2003, o ukazatelích a hodnotách přípustného znečištění povrchových vod a odpadních vod, náležitostech povolení k vypouštění odpadních vod do vod povrchových a do kanalizací a o citlivých oblastech, (*Adámek, Jurečka 2011*).

Řízení provozu kanalizace je ustanoveno v tzv. kanalizačním řádu. Kanalizační řád definuje nejvyšší přípustnou míru znečištění odpadních vod, které jsou obyvateli nebo průmyslovými podniky vypouštěny do veřejné kanalizace. Kanalizace pro veřejnou potřebu je tedy chápána jako soubor zařízení, kterým jsou odváděny splaškové, dešťové a průmyslové odpadní vody, které jsou pomocí čistíren odpadních vod, do nichž odcházejí, vyčištěny na takovou míru, aby byla dodržena přípustná hodnota znečištění vodních toků, které slouží k zásobování obyvatelstva pitnou vodou, k zásobování průmyslových podniků a k rekreaci.

4.1.1 Stokové sítě

Při návrhu rozměru stok se vychází z výpočtů průměrného denního průtoku vody, který je v přímém vztahu s potřebou vody v dané oblasti. U oddílné soustavy se splaškové stoky dimenzují na dvojnásobek maximálního hodinového průtoku. Oddílná kanalizační soustava znamená, že pro splaškové a dešťové vody jsou vybudovány sítě stok odděleně. Dešťová kanalizace je většinou zavedena 2-3 metry pod povrchem a ústí přímo do vodního toku. Kanalizace splašková leží v hloubce až 6 metrů a je napojena na čistírnu odpadních vod. U jednotné soustavy, která odvádí všechny typy odpadních vod jedním potrubím, je nutné navrhnout velikost stok tak, aby byl navíc umožněn průtok vody srážkové. Množství

srážkových vod ovlivňuje mnoho faktorů, např. velikost odvodňované plochy nebo povrch a jeho sklon. Výpočet dimenze jednotné soustavy se tedy provádí různými metodami, ale vždy je rozhodující velikost průtoku srážkových vod v litrech za sekundu.

Při směrovém a výškovém návrhu je důležité vycházet z celkové koncepce uspořádání území a zároveň ze zvoleného systému stokové sítě.

Druhy systémů:

- větvený - uplatňuje se v členitém terénu, které neumožňuje pravidelné uspořádání stok,
- úchytný - je používán při pravidelném uspořádání území s jednotným sklonem k řece,
- pásmový - své využití nachází na území s velkým sklonem. Stoky jsou vedeny v několika výškových pásmech,
- radiální - používá se při odvodnění území ve tvaru kotliny. Do nejnižší položeného místa stéká voda samospádem.

V zastavěném území se stoky navrhují podle ČSN 73 6005. Nejčastěji jsou stoky vedeny v ose s komunikací. Minimální hloubka pro uložení je 1,8 m. Maximální přípustná hloubka je 6 m pod povrchem. Sklon stoky je volen tak, aby rychlost proudění vody nebyla příliš vysoká. Naopak v případě zvolení malého sklonu by hrozilo nebezpečí, že se potrubí zanesou usazeninami. Stoky musí být uloženy ve vzdálenosti od okolních budov tak, aby nenarušovaly a neohrožovaly jejich statiku. Stejně tak musí být dodržována vzdálenost od ostatních rozvodů, (*Adámek, Jurečka 2011*).

4.1.2 Materiál a tvar stok

Na výstavbu veřejných stok bývají používány trouby nebo prefabrikáty z různých materiálů, např. betonové, železobetonové, plastové nebo kameninové. Možné je i využití kanalizačních cihel a dlažebních kamenů. Vlastnosti těchto materiálů jsou různé, proto je jejich využití závislé na tom, v jakém úseku stoky budou použity a jaká je funkce daného úseku. Například pro odvádění chemicky silně znečištěných odpadních vod je využíváno čedičové potrubí. Volbu materiálu určí projektant na základě rozboru odváděných odpadních vod.

Nejběžněji užívanými tvary stok jsou:

- kruhové,
- vejčité,
- tlamové.

Výběr tvaru závisí na posouzení konkrétních provozních, statických, hydraulických, geologických a ekonomických podmínek. Hydraulickému hledisku, koncentraci malých průtoků ve dně stoky nejlépe vyhovuje vejčitý tvar, nejméně tlamový, (*Adámek, Jurečka 2011*).

4.1.3 Dispozice stok

Kanalizace pro veřejnou potřebu je situována do veřejných ploch a pozemních komunikací. Nejčastější umístění stok jednotné kanalizace je v ose komunikace. V případě oddílné stokové soustavy se splašková kanalizace umísťuje mimo osu komunikace a dešťová kanalizace se umísťuje v ose komunikace.

Hloubka uložení kanalizace je odvislá od hloubky podsklepení objektů a na minimální vzdálenosti kanalizace od budovy, případně od dvorních vpustí ke stoce a z minimálního sklonu přípojky. Souběžné stoky nesmí být situačně totožné, nemohou být jedna nad druhou.

4.1.4 Objekty na stokové síti

Jedná se o stavby, které jsou umístěny na stokách a slouží ke kontrole, čištění, odvětrávání nebo zmírnění sklonu vedení. Pro navrhování, provoz a výstavbu platí ustanovení ČSN 75 61 01 a další předpisy týkající se dané problematiky. Pro výstavbu objektů na stokové síti je využíván především prostý beton, železobeton, prefabrikované dílce, kanalizační cihly a plasty splňující daná kritéria (odolnost vůči tlaku, chemická odolnost apod.).

Vstupní šachty rozdělují přímé úseky stok tak, aby bylo umožněno provádět jejich kontrolu a čištění. Šachty se též zavádějí na kanalizaci pro případ jejího zalomení, změny profilu nebo materiálu a případně v místě spojení dvou nebo více stok. U neprůlezných a průlezných stok je vzdálenost šachet 50 m. Zatímco u průchodných 100 m a více.

Spojené šachty a komory se budují v místech, kde dochází ke spojení více stok s větším průměrem. Šachty určené k větrání se umísťují na stokách s velkým průměrem. Zároveň slouží k odvádění nebezpečných výparů a zajišťují, aby při průtoku vody docházelo k provzdušňování potrubí.

Proplachovací šachty se navrhují v místech, kde se predikuje vysoká koncentrace usazenin a splavenin zanášejících stoky. Konstrukce je takřka stejná jako u vstupní šachty, ale odtok je opatřen uzávěrem, který se při vyplachování uzavře a šachta se naplní vodou. Po jeho následném otevření se proud vody postará o odplavení usazenin a nečistot.

Spadiště a skluzy se umísťují tam, kde je velký spád stoky, aby průtok vody v potrubí nebyl příliš rychlý a nedocházelo tak k poškození potrubí v důsledku vysokého tlaku. Spadiště má podobu betonové šachty a jeho dno musí mít kamennou nebo čedičovou dlažbu. Skluz se buduje tam, kde by osazení spadiště bylo příliš nákladné a těžko proveditelné.

Shybky a protlaky řeší problém křížení trasy stoky s vodními toky, komunikacemi nebo ostatními inženýrskými sítěmi. Shybky se používají při křížení kanalizace s podzemní komunikací (tunely) nebo hlubokými vodními toky, případně tam, kde potrubí vystupovalo na úroveň profilu terénu. Protlaky jsou používány při průchodu kanalizace malými vodními toky, železniční tratí nebo komunikací. Podstata spočívá v protlačení chráničky pod komunikací bez výkopu pomocí vrtného zařízení a hydrauliky. Do chráničky je pak instalováno vlastní kanalizační potrubí. Tato bezvýkopová technologie se v současné době často používá i při montáži domovních přípojek.

Odlehčovací komory a separátory fungují jako nástroj pro odlehčování průtoku v hlavní kmenové stoce při intenzivních dešťových srážkách. Umísťují se převážně na jednotné stokové síti. Hlavní součástí je komora s přelivnou hranou, do které přitékají splaškové a v období deště smíšené vody. V období bez deště odtéká všechna odpadní voda přímo do čistírny odpadních vod. Pokud však nastanou intenzivní deště, přetéká velké množství vody přes hranu a odtéká do řeky. Separátory proto v těchto podmínkách zabraňují pronikání nečistot z odpadních vod do řeky.

Dešťové vpusti a lapáky splavenin jsou vybudovány proto, aby odváděly dešťové vody z povrchu komunikací dvorů a veřejných prostranství, (*Adámek, Jurečka 2011*).

Druhy vpustí

- Uliční – osazuje se v nejnižších místech při okraji vozovky tak, aby mohla bez problémů odtékat dešťová voda. Běžná vzdálenost vpustí je 40 až 60 m od sebe. Vpust tvoří těleso s košem na nečistoty a připojovací hrdlo.
- Chodníková – vpust s bočním vtokem, která je umístěna na okraji chodníku.
- Horská – osazuje se v místech, kde převládá velký sklon terénu a kde dešťová voda obsahuje velké množství splavenin. K zabránění těmto splaveninám k průtoku do stok slouží sedimentační prostor pro jejich zachycování.
- Lapák splavenin – osazuje se tam, kde jsou zaústěny otevřené příkopy do trubní stoky. Stejně jako horská vpust disponuje sedimentačním prostorem, kde dochází k usazování splavenin, (*Adámek, Jurečka 2011*).

Dalšími objekty na stokové síti jsou dešťové nádrže. Úkolem těchto nádrží je zamezení znečištění vodních toků při intenzivních srážkách. Nádrž se při dešti naplní a poté se voda postupně odpouští do čistírny odpadních vod. Dešťová nádrž je také důležitá pro zmírnění přílivové vlny srážkových vod před zaústěním do vodních toků. Součástí nádrže může být zařízení na zachytávání nežádoucích látek (např. ropu), (*Adámek, Jurečka 2011*).

Lapáky tuku a olejů slouží k zachycení a vysrážení tuků jako ochrana kanalizace při napojení odpadu z velkokuchyní, potravinářských provozů a závodů na zpracování masa. Na svodném potrubí za lapákem tuků musí být zařízení umožňující odběr vzorků. Vnitřní kanalizace musí být před i za lapákem tuku větraná. Lapák tuku přednostně umístíme mimo budovu. Je-li v budově, musí být pachotěsný a osazen v samostatné místnosti, která musí být větraná s podlahovou vpustí a výtokem teplé a studené vody.

4.1.5 Opravy a zkoušky stok

Během provozu je nutné provádět pravidelné kontroly stok. U průlezných nebo průchozích stok se kontrola provádí pouze vizuální prohlídkou. U stok neprůlezných je v dnešní době možné využít speciální kamerové systémy. Jeden z těchto systémů je například speciální vozík, který má na své konstrukci připevněnou kameru s osvětlením a je konstruován tak, aby mohl projíždět uvnitř stokového potrubí. Výhodou takto provedené prohlídky je, že kromě sepsané zprávy obsahuje i videozáznam. V praxi je nejčastější závadou vytvoření usazenin ve stoce, které znemožňují průtok. Řešení se provádí pomocí tryskových

vysokotlakových čistících zařízení. Další nezanedbatelnou závadou bývá popraskání stěn stoky. Oprava se provádí většinou pomocí bezvýkopových technologií. Buď s ponecháním stávajícího potrubí, nebo s jeho odstraněním. Při uvádění nových stok do provozu je nutné provést zkoušku těsnosti, (Adámek, Jurečka 2011).

4.2 Kanalizace obce Oskava

Oskava se nachází v hluboce zaklesnutém údolí na horním toku stejnojmenné říčky v nadmořské výšce 445 m. n. m. První písemná zmínka o obci byla zaznamenána v r. 1344. Jejím okresním městem je Šumperk, který je od obce vzdálený 25 km. Katastr o rozloze 7037 hektarů pokrývají do značné míry lesy a kopce s velkými výškovými rozdíly. Obec tvoří další tři místní části, které se rozdělují na Třemešek, Bedřichov a Mostkov. K 1. 1. 2016 žilo v Oskavě 1 327⁵ obyvatel. V obci je postaveno 460 rodinných domů a pro další má obec vytvořeny podmínky pro rozšíření výstavby. Z veřejných zařízení je třeba jmenovat úplnou základní školu, mateřskou školu, zdravotní středisko, poštu, nákupní středisko, textilní závod CNM textil a.s., firmu GDF, spol. s r. o., která se zaměřuje na dodávky technologických řídicích systémů pro vodárenství, nebo podnik na výrobu nábytku Novatronic. Od roku 2001 je obec součástí Mikroregionu Uničovsko a společně s dalšími obcemi se snaží řešit problematiku regionu a společně přispět k rozvoji oblasti.

Veřejná kanalizace obce Oskava je určena k hromadnému odvádění odpadních vod. Odpadní vody vypouštěné do veřejné kanalizace obce Oskava jsou tvořeny vodami splaškovými, průmyslovými a dešťovými. Značnou část odpadních vod tvoří vody balastní (podzemní). V uvedené lokalitě vznikají odpadní vody:

- z bytového fondu - jedná se o splaškové odpadní vody z domácností,
- z výrobní činnosti:
  - vody splaškové - ze sociálních zařízení podniků,
  - vody technologické - z vlastního výrobního procesu.

Mezi firmy odvádějící odpadní vody z výrobní činnosti patří zejména:

- CNM textil, a.s.,

---

⁵ ČSÚ [online], [cit. 2016-01-16]. Dostupné z: <http://www.czso.cz>

- Výrobna knedlíků Zdeněk Ptáček,
  - Masna Tomáš Kappel,
  - Vladimír Mikulec - Novatronic,
  - Nicolet Drive s.r.o.,
  - GDF, s.r.o. Mostkov,⁶
- z městské vybavenosti - odpadní vody ze sféry služeb splaškového charakteru, jejichž kvalita se může přechodně měnit podle momentálního použití vody,
  - balastní vody - podzemní a drenážní vody.

4.2.1 Stoková síť

Kanalizační síť byl nahrazen stávající nevyhovující způsob splaškových vod, tj. vypouštění přepadů ze septiků do vodoteče. Celková délka stoky A, která činí 3.553 metrů a vede z Oskavy do Libiny, byla budována v letech 1996 - 1999. Kanalizační sběrač A odvádí splaškové vody na ČOV Libina, s.r.o., kde jsou odpadní vody čištěny na mechanicko-biologické čistírně. Pátevní stoka B je připojena na stoku A a prochází celou obcí Oskava. Její celková délka je 7.403 metrů. Stoka C odvádí splaškové vody z místní části Mostkov a je zaústěna do stoky B. Byla vybudována v letech 2005 - 2006 a její celková délka činí 3.612 metrů.

V roce 2015 činil celkový počet trvale bydlících obyvatel v obci Oskava a místní části Mostkov 1134, z toho bylo na veřejnou kanalizaci napojeno 964 obyvatel. Celkově jsou všichni současní uživatelé veřejné kanalizační sítě připojeni prostřednictvím 263 přípojek.

4.3 Výstavba kanalizace

Obec Oskava podala dne 7. 12. 1993 na odbor výstavby Městského úřadu v Šumperku návrh na vydání územního rozhodnutí na umístění stavby vodovod a kanalizace Oskava. Byly doloženy seznamy dotčených parcel a souhlasy ke vstupům na pozemky. V průběhu řízení nebyly ze strany účastníků řízení vzneseny námitky ani připomínky. Dne 17. 12. 1993 vydal odbor výstavby Městského úřadu v Šumperku rozhodnutí o umístění stavby vodovod a kanalizace Oskava.

---

⁶ Obec Oskava [online], [cit. 2016-01-16]. Dostupné z: <http://www.ou-oskava.cz/o-obci/informace-o-obci/soucasnost/>

Dne 12. 4. 1995 byla vyhlášena obchodní veřejná soutěž na zhotovení díla Kanalizace a vodovod Oskava. Termín podání nabídek byl stanoven do 18. 5. 1995. Kritéria pro výběr nejvýhodnější nabídky byla:

- a) nabídková cena,
- b) doba plnění veřejné zakázky,
- c) záruka na jakost,
- d, kvalifikační předpoklady.

Jednání hodnotící komise proběhlo 22. 9. 1995, na kterém hodnotila komise 7 přihlášených nabídek:

1. AURA - Ingstav, spol. s r. o., Kojetín,
2. MYSTAV, spol. s r. o. ,Praha,
3. BMH - stavební firma, Olomouc,
4. EKOZIS, spol. s .r. o., Zábřeh,
5. Ingstav Ostrava, a. s., Ostrava,
6. PAVOK, spol. s r. o., Rapotín,
7. Vodohospodářské stavby, a. s., Hradec Králové.

Na základě posouzení a zhodnocení nabídek komise rozhodla o výběru nejvhodnější nabídky. Veřejnou zakázku získala společnost Ingstav Ostrava, a. s. Smlouva o dílo na stavbu "Oskava - kanalizace a vodovod" (dále jen Smlouva o dílo) byla uzavřena dne 10. 10. 1995 s cenou díla 28 550 000 Kč bez DPH. Dokončení prací bylo smluvně stanoveno na 16 měsíců od zahájení prací, přičemž k zahájení mělo dojít po uzavření smlouvy s ministerstvem financí o státní dotaci.

Dne 2. 5. 1996 byl uzavřen dodatek číslo 1 ke Smlouvě o dílo, a to z důvodu posunu termínu zahájení realizace díla, indexu nárůstu cen ve stavebnictví a následně zjištěných skutečných geologických podmínek, jež byly podloženy provedeným geologickým průzkumem. Cena díla byla stanovena na 28 236 000 Kč za kanalizaci a 22 000 000 Kč za vodovod, celkem tedy na 50 236 000 Kč bez DPH.⁷

---

⁷ Obec Oskava [online], [cit. 2016-02-18]. Dostupné z <http://www.ou-oskava.cz/o-obci/informace-o-obci/soucasnost/>

Dne 1. 4. 1997 byl uzavřen dodatek číslo 2 ke Smlouvě o dílo z důvodu doplnění předmětu díla vodovod o čerpací stanici včetně výstroje a elektrických rozvodů, kabelové přípojky pro čerpací stanici a vodojem a výtlačný řad. Nová cena díla byla stanovena na 31 036 000 Kč za kanalizaci a 22 700 000 Kč za vodovod, celkem tedy na 53 736 000 Kč bez DPH. Termín dokončení, předání a převzetí díla byl stanoven na prosinec 1997.

Dne 6. 1. 1998 byl uzavřen dodatek číslo 3 ke Smlouvě o dílo se změnou termínu realizace stavby, kde byl určen nový termín dokončení, předání a převzetí díla na červenec 1998.

Dne 16. 7. 1998 byl uzavřen dodatek číslo 4 ke Smlouvě o dílo, který upravuje termín dokončení, předání a převzetí díla na den 30. 12. 1998.

Dne 20. 11 1998 byl uzavřen dodatek číslo 5 ke Smlouvě o dílo se změnou termínu realizace stavby. Datum dokončení, předání a převzetí stavby bylo stanoveno na 30. 6 . 1999.

Dne 15. 4. 1999 byl uzavřen dodatek číslo 6 ke Smlouvě o dílo. Byl doplněn předmět díla o zhotovení kanalizačních přípojek v hodnotě 1 920 000 Kč bez DPH. Obci Oskava byla zhotovitelem poskytnuta sleva z ceny díla z důvodu použití levnějších technologií, slev materiálů a ostatních dílčích dohod při provádění díla v celkové výši 2 000 000 Kč bez DPH. Za práce dle dodatku číslo 6 byla cena zvýšena o 1 920 000 Kč bez DPH. Nová cena díla byla stanovena na 53 656 000 Kč bez DPH. Z důvodu posunu termínu realizace díla a zhotovení kanalizačních přípojek byl změněn termín realizace. Termín dokončení, předání a převzetí kanalizačních řadů byl stanoven na 30. 4. 1999. Termín dokončení, předání a převzetí kanalizačních přípojek byl stanoven na 30. 9. 1999.

4.3.1 Podpora ze Státního fondu životního prostředí České republiky

Výstavba kanalizace a vodovodu byla pro obec finančně náročná a vzhledem k výši obecního rozpočtu nebylo v možnostech obce financovat celou akci z vlastních zdrojů. Obec Oskava tedy požádala Státní fond životního prostředí České republiky (dále jen Fond) o poskytnutí finančních prostředků. Fond žádosti obce vyhověl a dne 6. 9. 1996 byla podepsána smlouva o poskytnutí podpory z Fondu na akci Kanalizace Oskava, a to investiční dotace ve výši max. 11 294 000 Kč a bezúročná půjčka ve výši max. 11 294 000 Kč.

Přiznaná částka dotace a půjčky byla vypočítána ze základu pro poskytnutí podpory 28 236 000 Kč, a to ve výši 40 % ze základu. Přiznání finančních prostředků bylo podmíněno dodržením následujících podmínek:

- dokončení akce v termínu říjen 1998,
- uvedení do trvalého provozu v prosinci 1998,
- závěrečné vyhodnocení akce v březnu 1999.

Tab. 4.1 popisuje financování akce Kanalizace Oskava z jednotlivých zdrojů tak, jak bylo sjednáno ve smlouvě o poskytnutí podpory z Fondu

Tab. 4.1 Financování akce Kanalizace Oskava dle smlouvy s SFŽP ČR

Dotace (Kč)	faktura č.		výpis č. ze dne
2 500 000,00	610019	2	15.11.1996
500 000,00	610021	4	9.12.1996
2 000 000,00	610042	5	16.4.1997
2 400 000,00	610049	10	14.7.1997
600 000,00	610054/2	10	14.7.1997
2 164 000,00	610072/1	12	23.11.1998
10 164 000,00			
Půjčka (Kč)			
2 000 000,00	610054/2	10	14.7.1997
2 000 000,00	610054/3	11	25.7.1997
3 000 000,00	610054/3	15	18.9.1997
4 294 000,00	610072 1	12	23.11.1998
11 294 000,00			
Vlastní prostředky (Kč)			
223 630,00	610021/2	238	27.12.1996
500 000,00	4391	147	7.8.1996
250 000,00	610026	16	28.1.1997
500 000,00	4459	135	30.7.1997
42 000,00	6100721	22 UB	19.11.1998
5 000 000,00	610069/2	2 UB	17.9.1998
50 000,00	610054/1	104 UB	10.6.1998
100 000,00	6100721	47 UB	7.4.1999
150 000,00	610072 1	205 UB	3.12.1999
6 815 630,00			
Neuhrazené:			
2 331 818,00 Kč	910267		
349 552,00 Kč	6102241		

zdroj: Obec Oskava, vlastní zpracování

Závěrečné vyhodnocení akce (dále jen ZVA) podporované z Fondu bylo provedeno 20. 8. 1999. Na základě předloženého ZVA a dalších dokladů vydal Fond v srpnu 1999 rozhodnutí o definitivním přiznání podpory. Vzhledem k nedodržení podmínek stanovených Fondem byla podpora snížena o 10 % z nároku na dotaci. Skutečný termín dokončení akce byl 20. 7. 1999, uvedení do trvalého provozu bylo provedeno 27. 7. 1999 a ZVA bylo předloženo v srpnu 1999. Investiční dotace byla definitivně přiznána ve výši 10 164 000 Kč a financování stavby ze zdrojů Fondu bylo ukončeno.

Stavba byla protokolárně předána dne 23. 7. 1999. Dle Smlouvy o dílo ze dne 10. 10. 1995 měla být stavba kanalizace hotova do prosince 1997. Jako důvody pro nedodržení lhůty dokončení stavby byly uvedeny:

- nepříznivé klimatické vlivy,
- povodně a odstranění povodňových škod,
- nedostatek finančních prostředků.

V zápisu o předání stavby je v oddílu Zhodnocení jakosti provedených prací a jejich porovnání s technickými podmínkami uvedeno: práce provedeny v souladu s platnými ČSN. V Soupisu ojedinělých drobných nedodělků a vad zřejmých při odevzdání a převzetí jsou uvedeny terénní úpravy na místních komunikacích a obecních pozemcích dotčených probíhající výstavbou plynovodní sítě s uvedením data 30. 9. 1999 jako dne, do kdy budou vady odstraněny. Další ujednání, např. dohoda o vypořádání vzájemných práv a nároků, uvedena nejsou. Zápis o předání stavby je podepsán zástupcem dodavatele firmy Ingstav Ostrava a.s., zástupcem přejímající organizace starostou obce Oskava a zástupcem budoucího uživatele Šumperské provozní vodohospodářské společnosti a.s. (dále jen ŠPVŠ a.s.)

4.3.2 Soudní spor

Dne 6. 11. 1998 byla mezi firmami Ingstav Ostrava a.s. jako dlužníkem a ŠPVŠ a.s. jako věřitelem uzavřena Dohoda o uznání a vypořádání závazků. Předmětem dohody byla pohledávka ŠPVŠ a.s. u Ingstavu a.s. z neuhrazených faktur ve výši 6 286 848,10 Kč na akci Vodovod Oskava. Účastníci se dohodli mimo jiné, že fa Ingstav a.s. uhradí do konce listopadu 1998 částku 2 500 000 Kč. Zbytek pohledávky ve výši 3 786 848,10 Kč postoupí ŠPVŠ a.s. se souhlasem dlužníka obci Oskava.

Obec Oskava neplnila včas a v požadované výši své finanční závazky vůči firmě Ingstav a.s. ze Smlouvy o dílo z důvodu nedostatku finančních prostředků, čímž byla zapříčiněna druhotná platební neschopnost fy Ingstav a.s. vůči ŠPVS a.s. jako subdodavateli stavby. (Tab. 4.2)

Tab 4.2 Faktury a úhrady dle Smlouvy o dílo k 30. 11. 1998

faktura	ze dne	částka v Kč	zaplacen v Kč	dne
4391	30.7.1996	500 000,00	500 000,00	7.8.1996
610019	8.10.1996	2 500 000,00	2 500 000,00	15.11.1996
610021	8.11.1996	500 000,00	500 000,00	9.12.1996
6100212	8.11.1996	223 630,00	223 630,00	27.12.1996
610026	13.12.1996	250 000,00	250 000,00	28.1.1997
610041	28.3.1997	338 139,00		
610042	28.3.1997	2 000 000,00	2 000 000,00	16.4.1997
4459	15.4.1997	500 000,00	500 000,00	30.7.1997
610049	12.5.1997	2 400 000,00	2 400 000,00	14.7.1997
610542	6.6.1997	2 600 000,00	2 600 000,00	14.7.1997
610543	6.6.1997	5 050 000,00	2 000 000,00	25.7.1997
			50 000,00	8.6.1998
			3 000 000,00	18.9.1997
6100692	10.7.1997	5 718 011,00	5 000 000,00	17.9.1998
6100721	31.7.1997	6 750 000,00	6 458 000,00	23.11.1998
			42 000,00	19.11.1998
910203	14.8.1997	2 280 569,40		
Celkem		31 610 349,40	28 023 630,00	
Neuhrazeno			3 586 719,40	

zdroj: Obec Oskava, vlastní zpracování

Smlouva o postoupení pohledávky mezi ŠPVS a.s. jako postupitelem, který měl pohledávku za obchodním partnerem Ingstav a.s. a Obcí Oskava jako postupníkem byla uzavřena dne 14. 12. 1998 z titulu částečně neuhrazených faktur dle Smlouvy o dílo, jejíž nominální hodnota činila 3 586 719,40 Kč. Postupník se zavázal zaplatit postupiteli sjednanou úplatu ve splátkách:

- 1. splátku ve výši 300 000 Kč do 15. 6. 1999,
- dalších 10 splátek po 300 000 Kč plus doplatek čtvrtletně vždy k 15. dni posledního měsíce daného čtvrtletí do úplného zaplacení pod ztrátou výhody splátek.

Smluvní strany se výslovně dohodly, že splátky budou počínaje lednem 1999 úročeny úrokem 10 % p. a. Úrok z prodlení byl stanoven ve výši 0,1 % z dlužné částky za každý den prodlení.

Dne 7. 12. 1999 byl sepsán dodatek č. 1 ke smlouvě o postoupení pohledávky ze dne 14. 12. 1998 (dále jen Smlouva o postoupení) z důvodu neplnění finančních závazků postupníkem, tedy obcí Oskava, ve kterém byl stanoven splátkový kalendář. Současně bylo stanoveno nové úročení splátek. V roce 1999 10 % p. a. a v roce 2000 8 % p. a., přičemž úrok byl splatný spolu s jistinou.

Dne 21. 9. 2000 sdělila ŠPVS, a.s. písemně obci Oskava, že z důvodu neplnění dohodnutého splátkového kalendáře dle dodatku č. 1 ke Smlouvě o postoupení ztratila obec Oskava možnost výhody splátek a celý zůstatek dluhu včetně penále se stal ke dni 6. 10. 2000 jednorázově splatným. Jak je uvedeno v Tab. 4.3, celková dlužná suma činila ke dni 6. 10. 2000 částku 3 007 772,65 Kč. Dále byla obec Oskava upozorněna na penále za každý den po 6. 10. 2000 ve výši 2 955,44 Kč.

Tab. 4.3 Výpočet penále k 6. 10. 2000

počet dní z prodlení	dlužná částka	denní penále	penále k 4.10.2000
113	358 671,94 Kč	358,67 Kč	40 529,93 Kč
21	562 241,79 Kč	562,24 Kč	11 807,08 Kč
	920 913,73 Kč		
	CELKEM PENÁLE		52 337,01 Kč
Celková dlužná částka zapláceno 15.6. 2000		3 586 719,40 Kč 631 283,76 Kč	
Dlužná částka k 19.9. 2000 Penále k 6.10. 2000		2 955 435,64 Kč 52 337,01 Kč	
Dluh vč. penále		3 007 772,65 Kč	
Penále za každý den po 4.10 2000 z částky 2 955 435,64 Kč		2 955,44 Kč	

zdroj: Obec Oskava, vlastní zpracování

Obec Oskava reagovala dne 9. 10. 2000 dopisem, ve kterém jako důvod neplnění závazků dle dohodnutého platebního kalendáře uvedla nedostatek finančních prostředků v rozpočtu obce, zapříčiněného nenaplněním plánovaných příjmů, a investic do kotelen školní jídelny, mateřské školy, zdravotního střediska a školní tělocvičny, které musela obec provést z důvodu špatných bezpečnostních a hygienických podmínek. Současně uvedla, že jedná o možnosti prodeje plynového zařízení a provádí těžbu dříví z obecních lesů. Dále navrhla možnost převedení pohledávky na Ingstav, a.s., s jehož zástupci byla uvedená možnost předběžně projednána.

ŠPVS, a.s. podala dne 16. 1. 2001 ke Krajskému soudu v Ostravě žalobu na obec Oskavu s návrhem na vydání platebního rozkazu pro zaplacení částky 3 445 391,30 Kč s příslušenstvím.

Krajský soud v Ostravě vydal dne 3. 10. 2001 platební rozkaz, ve kterém ukládá žalovanému, tedy obci Oskava zaplatit do patnácti dnů od doručení platebního rozkazu žalobci částku 3 445 391,30 Kč.

Dne 9. 10. 2001 podala obec Oskava proti výše uvedenému platebnímu rozkazu odpor s odůvodněním, že částka není přesná a neodpovídá skutečnosti, na což byl žalobce již upozorněn.

ŠPVS, a.s. se dne 29. 10. 2001 písemně vyjádřila Krajskému soudu v Ostravě k odporu žalovaného. Uvedla, že považuje odpor, podaný žalovaným, pouze za snahu vyřízení celé věci protáhnout a oddálit svoji povinnost zaplatit dlužnou částku, neboť žalovaný nikdy nezpochybňoval svoji povinnost žalovanou částku uhradit a v odporu neuvedl, kolik vlastně žalobci žalovaný dle jeho mínění dluží.

Žaloba byla Krajským soudem zamítnuta rozsudkem ze dne 7. 10. 2005 s odůvodněním, že Smlouva o postoupení pohledávky je absolutně neplatná, neboť postoupená pohledávka nebyla ve smlouvě dostatečně určitě konkretizována.

Proti tomuto rozsudku Krajského soudu v Ostravě podala ŠPVS, a.s. jako žalobce odvolání, ve kterém namítala, že smlouva je platná a dostatečně určitá. Vreční soud v Olomouci rozsudkem ze dne 27. 7. 2006 napadený rozsudek Krajského soudu v Ostravě potvrdil a zavázal žalobce k náhradě nákladů odvolacího řízení.

Žalobce ŠPVS, a.s. podal v zákonné lhůtě dovolání, které směřoval proti celému výroku napadeného rozsudku s odůvodněním, že napadené rozhodnutí Vrchního soudu spočívalo na nesprávném právním posouzení věci. ŠPVS, a.s. v dovolání navrhovala, aby Nejvyšší soud vydal rozsudek, že rozsudek Vrchního soudu v Olomouci ze dne 27. 7. 2006 se zrušuje a věc se vrací Vrchnímu soudu v Olomouci k dalšímu řízení.

V únoru 2008 odeslala obec Oskava jménem svého právního zástupce Mgr. Jana Nedomy Žádost o vydání dovolacího rozsudku. V únoru 2009, tedy dva a půl roku od okamžiku podání dovolání žalobce, podala žalovaná obec Oskava žádost o nařízení termínu jednání.

Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky byl vydán v Brně dne 29. 4. 2009. Nejvyšší soud rozhodl, že rozsudek Vrchního soudu v Olomouci a rozsudek Krajského soudu v Ostravě se zrušují a věc vrátil Krajskému úřadu v Ostravě k dalšímu řízení. Své rozhodnutí odůvodnil tím, že dospěl-li soud k právnímu závěru o neplatnosti smlouvy a nemohl tudíž požadavek žalobkyně posuzovat z pohledu norem upravujících vztah ze smlouvy. Dovolání žalobkyně uznal jako přípustné a dovolací důvod jako opodstatněný.

Věc byla znovu projednávána Krajským soudem v Ostravě. Dne 10. 5. 2010 byl vydán rozsudek, že žalovaná, tedy obec Oskava, je povinna zaplatit žalobci částku ve výši 3 326 631 Kč spolu s 10% úrokem z prodlení z částky 3 507 633 Kč ode dne 7. 10. 2000 do 31. 12. 2002 a 7,5% úrokem z prodlení z částky 3 326 631 Kč ode dne 1. 1. 2003 do zaplacení, a to do tří dnů od právní moci rozsudku.

Žalovaný podal v zákonné lhůtě odvolání proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě a rozsudek napadl v plném rozsahu. Vrchní soud v Olomouci vydal 9. 11. 2011 rozsudek, ve kterém rozsudek Krajského soudu jako věcně správný potvrdil.

Proti rozsudku Vrchního soudu v Olomouci podala žalovaná obec Oskava v zákonem stanovené lhůtě dovolání, ve kterém se neztotožňovala se závěry soudů prvního stupně a soudu odvolacího. K dovolání žalované pak rozhodl Nejvyšší soud České republiky dne 20. 5. 2013 tak, že napadené rozsudky v příslušném rozsahu znovu zrušil a vrátil věc soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Krajský soud vydal dne 17. 10. 2014 rozsudek, že žaloba, aby žalovaná zaplatila žalobci částku ve výši 3 326 631 Kč spolu s 10% úrokem z prodlení z částky 3 507 633 Kč ode dne 7. 10. 2000 do 31. 12. 2002 a 7,5% úrokem z prodlení z částky 3 326 631 Kč ode dne 1. 1. 2003 do zaplacení, se zamítá.

Proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě podala žalobkyně odvolání, ve kterém navrhuje, aby byl napadený rozsudek Krajského soudu v Ostravě změněn a žalobě v plném rozsahu vyhověno.

Soudní spis byl na odvolací soud doručen dne 20. 8. 2015 a k 31.3.2016 nebylo nařízeno jednání, případně nebylo rozhodnuto bez nařízeného jednání. Soudní spor započal 16. 1. 2001 a trvá již 15 let. Celková částka žalované pohledávky včetně příslušenství činila k 31. 3. 2016 částku 8 044 230 Kč. Obec Oskava je nucena pro případ pro ni nepříznivého rozsudku tvořit finanční rezervu a nemůže tak v potřebné míře realizovat investice potřebné pro rozvoj obce.

4.4 Zhodnocení ekonomické efektivity projektu

Obec Oskava neměla soudní spor k 31. 3. 2016 dořešen, proto je zhodnocení ekonomické efektivity projektu provedeno ve dvou variantách. První varianta je propočítána na základě rozpočtovaných nákladů, druhá na základě současných nákladů v případě, že pro obec padne nepříznivý rozsudek ve sporu se ŠPVS, a.s.

Předpokládaná životnost kanalizace byla pro potřeby výpočtů určena odborným odhadem provozovatele na 50 let.

4.4.1 Varianta 1

Ekonomická efektivnost projektu je ve variantě 1 počítána dle rozpočtu. Rozpočet projektu na výstavbu kanalizace činil dle Smlouvy o dílo mezi obcí Oskava a firmou Ingstav Ostrava, a.s. ze dne 10. 10. 1995 částku 28 550 000 Kč. Skutečný rozpočet dle účetnictví obce byl vyčíslen v hodnotě 31 610 349 Kč, (Tab. 4.4).

Tab. 4.4 Rozpočet projektu na výstavbu kanalizace obce Oskava (v Kč)

	plánovaný rozpočet	skutečnost
Splašková kanalizace v obci	23 260 000	23 260 000
Odbočení a napojení přípojek	4 430 000	4 430 000
Přeložka dešťové kanalizace	860 000	860 000
Domovní přípojky		1 920 000
Dodatečné stavební práce + penále		1 140 349
Celkem	28 550 000	31 610 349

Zdroj: Obec Oskava, vlastní zpracování

Při hodnocení investičního projektu byly použity metody:

- Čistá současná hodnota (NPV).
- Index rentability (PI).
- Doba úhrady (DÚ).
- Rentabilita investovaného kapitálu (R).

Vstupní data pro výpočty jednotlivých metod jsou uvedena v příloze č. 1 a byla získána z účetních záznamů obce Oskava za jednotlivé roky 1997 - 2015 a zaznamenána v tabulce. Za jednotlivé roky byly poté vypočítány peněžní toky.

Čistá současná hodnota (NPV)

Metoda ukazuje přínos projektu růstem jeho tržní hodnoty.

$$NPV = \sum_{t=1}^T FCF_t \cdot (1 + R)^{-t} - KV = -8\,149\,447 \text{ Kč}$$

Hodnota NPV je záporná, tzn. že projekt nezajišťuje požadovanou míru výnosu a je tedy nevýhodný.

Index rentability (PI)

Metoda vyjadřuje poměr peněžních příjmů k počátečním kapitálovým výdajům.

$$PI = \sum_{t=1}^T \frac{FCF_t \cdot (1+R)^{-t}}{KV} = 0,742191$$

Výsledná hodnota je menší než 1, což znamená, že projekt není přijatelný.

Doba úhrady (PP)

Pomocí této metody zjistíme dobu, za kterou peněžní příjmy z investice vyrovnají počáteční kapitálový výdaj na investici.

$$\sum_{t=1}^{DÚ} FCF_t \cdot (1+R)^{-t} = JKV = 67,43208 \text{ let}$$

Doba návratnosti investice činí u tohoto projektu 67 let.

Rentabilita investovaného kapitálu (R)

Metoda měří, kolik zisku ročně přinese jedna koruna investovaného kapitálu. Vypočtená hodnota u projektu je srovnávána s úrokovou sazbou, respektive nominální úrokovou mírou.

$$R = \frac{\text{Øzisk}}{\text{investovaný kapitál}} = 0,0137$$

Rentabilita investovaného kapitálu je přibližně 1,4 %, což je méně, než činila diskontní úroková míra v době pořízení investice. V letech 1997 - 1999 se pohybovala v rozmezí 10,5 - 13 %.⁸ Projekt není ziskový.

---

⁸ ČNB [online], [cit. 2016-01-16]. Dostupné z: <http://www.kurzy.cz/cnb/ekonomika/oficialni-urokove-sazby-cnb-mesicni-prumer/diskontni-sazba/>

Každá z výše uvedených metod má svou vypovídací schopnost a svá kritéria, na jejichž základě je možné provést rozhodnutí o přijetí, respektive zamítnutí projektu. Použití více metod umožňuje komplexní posouzení proveditelnosti projektu.

4.4.2 Varianta 2

Ve druhé variantě je pracováno s možností prohraného soudního sporu s firmou ŠPVS, a.s. Šumperk a povinností zaplatit částku jistiny 3 326 631 s příslušenstvím, stanovenou dle rozsudku. V Tab. 4.5 je proveden výpočet dlužné částky, která činí 8 044 230 Kč k 31. 12. 2015. Celková částka nákladů v případě prohraného soudního sporu činí 39 654 579 Kč.

Tab. 4.5 Výpočet dlužné částky k 31. 12. 2015

	období	počet dnů	částka
Jistina			3 326 631 Kč
10 % p.a. z částky 3 507 633 Kč	7.10.2000 - 31.12.2002	816	784 172 Kč
7,5 % p.a. z částky 3 326 631 Kč	1.1.2003 - 31.12.2015	4839	3 307 719 Kč
Náhrada nákladů řízení			625 707 Kč
Celkem			8 044 230 Kč

Čistá současná hodnota (NPV)

$$NPV = \sum_{t=1}^T FCF_t \cdot (1 + R)^{-t} - KV = -16\,223\,677 \text{ Kč}$$

Čistá současná hodnota investice vypočtena ve variantě 2 má hodnotu -16 223 677 Kč a je téměř o 100 % nižší než hodnota vypočtena ve variantě 1. Vzhledem k tomu, že výsledek výpočtu čisté současné hodnoty nedosahuje kladných hodnot, je tato varianta ještě více nevýhodná, než varianta 1.

Index rentability (PI)

$$PI = \sum_{t=1}^T \frac{FCF_t \cdot (1+R)^{-t}}{KV} = 0,591184$$

Výsledná hodnota varianty 2 je 0,591184 a v porovnání s variantou 1 je téměř o 20 % nižší. I v tomto případě není projekt přijatelný.

Doba úhrady (PP)

$$\sum_{t=1}^{DÚ} FCF_t \cdot (1 + R)^{-t} = JKV = 84,5759 \text{ let}$$

V případě, že do výpočtu doby úhrady bude v případě prohraného soudního sporu zahrnuta dlužná částka, prodlouží se doba návratnosti investice v porovnání s variantou 1 o 18 let na celkovou dobu 85 let.

Rentabilita investovaného kapitálu (R)

$$R = \frac{\text{Øzisk}}{\text{investovaný kapitál}} = 0,0108$$

Rentabilita investovaného kapitálu činí 1 % a v porovnání s variantou 1 se snížila o 0,4 %. Vzhledem k diskontní sazbě v letech 1997 - 1999, jak je uvedeno ve variantě 1, také v tomto případě není projekt ziskový.

4.4.3 Srovnání posuzovaných variant

K posouzení ekonomické efektivnosti projektu byly vybrány 4 metody. Čistá současná hodnota NPV je pro zjištění efektivnosti nejvhodnější metodou, protože bere v úvahu časovou hodnotu peněz a pracuje se všemi relevantními hotovostními toky v průběhu celé existence zvažovaného projektu. Další metody Index rentability PI, Doba úhrady PP a Rentabilita investovaného kapitálu první metodu doplňují. Komplexním posouzením všech vybraných metod lze jasně určit efektivitu investice. Tab. 4.6 znázorňuje srovnání ekonomické efektivnosti projektu varianty 1 a varianty 2.

Tab. 4.6 Srovnání posuzovaných variant 1 a 2

	Varianta 1	Varianta 2	Ekonomická efektivnost projektu	
Čistá současná hodnota NPV (Kč)	-8 149 447	-16 223 677	NPV < 0	projekt snižuje hodnotu podniku, diskontované peněžní příjmy jsou nižší než kapitálové výdaje
Index rentability PI	0,742191	0,591184	PI < 1	projekt snižuje hodnotu podniku, očekávaná výnosnost je nižší než náklady na kapitál
Doba úhrady PP (roky)	67	85	PP > 50	projekt je neefektivní, doba návratnosti investice je vyšší než doba životnosti investice
Rentabilita investovaného kapitálu R (%)	1,4	1,0	R < 10,5	projekt není ziskový, rentabilita investovaného kapitálu je nižší než diskontní úroková sazba

Zdroj: Dluhošová, 2010, vlastní zpracování

Varianta 2 pracuje s vyššími náklady na investici, protože zohledňuje možnost prohraného soudního sporu. Ve všech použitých metodách je varianta 2 méně výhodná. Pokud však posuzujeme obě varianty z hlediska ekonomické efektivity, není pro obec výhodná ani jedna varianta.

Minulé vedení obce, které investici zrealizovalo, neprovedlo posouzení projektu z hlediska ekonomické efektivity před jeho realizací. Dle vyjádření bývalých členů zastupitelstva obce Oskava, které rozhodovalo o investici, lze předpokládat, že by investice byla realizována i v případě zjištění, že stavba kanalizace není pro obec rentabilní. Rozhodnutí zahájit výstavbu kanalizace bylo rozhodnutím strategickým, které zásadně a dlouhodobě ovlivnilo dění v obci.

5. Analýza provozování kanalizace

Česká republika patří z hlediska zásobování obyvatelstva pitnou vodou k lépe vybaveným zemím. Z hlediska jakosti dodávané pitné vody je situace srovnatelná s úrovní nejvyspělejších států Evropské unie. Obdobně je na tom v čištění odpadních vod. Vodohospodářská infrastruktura – vodovody a kanalizace zajišťuje nejen plnění základní funkce zásobování obyvatelstva pitnou vodou a čištění odpadních vod, ale je spojena i s rozvojem měst a obcí, zdravím obyvatelstva, řešením krizových situací. Souvisí také s hospodářským rozvojem průmyslu a investiční činnosti. V neposlední řadě souvisí také s životní úrovní obyvatelstva a celkově s kvalitou života obyvatel v obcích a městech.⁹

Ministerstvo zemědělství, jako ústřední vodoprávní úřad, zajišťuje prostřednictvím odboru vodovodů a kanalizací zejména zpracování a aktualizace plánu rozvoje vodovodů a kanalizací pro území státu včetně projednání změn krajských plánů rozvoje vodovodů a kanalizací, regulaci v oboru vodovodů a kanalizací, ochranu spotřebitelů a podporu hospodářské soutěže v prostředí přirozeného monopolu a poskytuje objektivní informace z oboru vodovodů a kanalizací veřejnosti. Vede ústřední evidenci vybraných údajů

---

⁹ Ministerstvo zemědělství [online], [cit. 2016-02-25]. Dostupné: <http://eagri.cz/public/web/mze/voda/vodovody-a-kanalizace/>

z majetkové a provozní evidence vodovodů a kanalizací. Sleduje ceny pro vodné a stočné podle cenových předpisů, porovnává je včetně nákladů a zisku a zveřejňuje výsledky.¹⁰

Obec Oskava uzavřela dne 12. 11. 1998 se ŠPVS, a.s. Šumperk jako provozovatel smlouvu o zajištění provozování obecního vodovodu a fakturaci stočného. Uvedená práva a povinnosti smluvních stran vyjádřily úmysl obou stran zabezpečit plynulou dodávku kvalitní pitné vody pro odběratele v obci, zajištění údržby, oprav pronajatého a dalšího zařízení a postupné zlepšování kvality poskytovaných služeb a zvětšování jejich rozsahu.

Výše úhrady za provozování pronajatého zařízení a dodávku vody byla řešena přílohou č. 2 této smlouvy. Úhrada byla stanovena na základě kalkulace ceny. Smluvně bylo ujednáno, že cenu lze provozovatelem měnit pouze se souhlasem obce, a to v případě změny vstupů oproti stávající kalkulaci.

5.1 Cena vody

Cena vody je podřízena obecně závazným pravidlům, které musí dodržovat všichni provozovatelé vodovodů a kanalizací. Její výši lze měnit jen prostřednictvím pevně daných předpisů stanovených Ministerstvem financí. Vodné a stočné tak nereguluje trh, ale stát, neboť vodárenské společnosti vycházejí při tvorbě svých cen z Cenového výměru Ministerstva financí, který je upravován vždy k 1. lednu pro následující kalendářní rok. Cena vodného a stočného je většinou stanovována jednou za rok a platí pro všechny odběratele v daném regionu.

- Vodné je platbou za dodávku pitné vody z veřejného vodovodu a její distribuci. V domácnosti vzniká povinnost platit vodné vtokem vody do potrubí napojeného bezprostředně za vodoměrem. Právo na vodné má vlastník vodovodu, pokud není ve smlouvě stanoveno, že právo na vodné má provozovatel vodovodu.
- Stočné je placeno za odvedení odpadní vody veřejnou kanalizací a její následné čištění. Povinnost platit stočné vzniká v domácnosti okamžikem vtoku odpadní vody do kanalizace. Právo na stočné má vlastník kanalizace, pokud smlouva nestanoví, že právo na stočné má provozovatel kanalizace. Cena stočného většinou činí necelou polovinu z celkové ceny vody.

---

¹⁰ Ministerstvo zemědělství, [online], [cit. 2016-02-25]. Dostupné: <http://eagri.cz/public/web/mze/voda/vodovody-a-kanalizace/>

Při stanovení nové ceny si vodárny k vodnému a stočnému započítávají také oprávněné náklady a přiměřený zisk. Oprávněnost nákladů určuje Cenový výměr Ministerstva financí. Ten říká, které náklady mohou být započítány do kalkulace (např. obnova vodovodů a kanalizací, odpisy vodohospodářského majetku, nákup surové vody z povrchových zdrojů, opravy a provozní náklady na energie, chemikálie, služby, mzdy, případně nájemné vlastníkům vodárenské infrastruktury či poplatky za užívání podzemních zdrojů nebo poplatky za vypouštění odpadních vod). Z těchto položek vychází více než 40 % celkové ceny.

Přiměřený zisk zahrnutý do kalkulace vodného a stočného může meziročně růst maximálně o 5 %, jak stanovilo Ministerstvo financí s účinností od roku 2013. Marže je odvozována z nákladů, které jsou provozovateli vodárenské infrastruktury zpravidla proplaceny podle předešlého bodu. Výše cena vody je uvedena v platném ceníku dodavatele. Dodavatel je povinen každou změnu ceny vodného a stočného vhodným způsobem zveřejnit, zpravidla oznámením na příslušný městský (obecní) úřad a na svých webových stránkách.

Vyúčtování za vodu je od roku 2002 stanovováno jednosložkovou nebo dvousložkovou formou. Ve většině tuzemských regionů odběratelé platí jenom za svoji spotřebu vody. Ovšem některé obce závaznou vyhláškou stanovily, že nebude účtováno jenom vodné a stočné, ale také paušální poplatky závislé na velikosti vodoměru.

Původně dotoval cenu vody plošně stát, ale to bylo roku 1994 zrušeno. Vodné a stočné zůstávaly řadu let stejné, přestože provozní náklady stále rostly. Po zrušení dotací ze strany státu došlo ke skokovému zdražení. Vodovodní a kanalizační soustava stále není dostatečně modernizovaná, kvůli novým chemikáliím jsou navíc nutné investice do čističek, lze tedy konstatovat, že vodné i stočné pravděpodobně dále poroste.

Konečná cena vody je v každé oblasti odlišná a závisí na stavu kanalizací, vodovodů, na množství spotřebované vody, ale také na její dostupnosti. Průměrná cena vody je v současnosti 81,04 Kč/m³. V tabulce 5.1 jsou uvedeny ceny vodného a stočného ve vybraných regionech ČR.

- Jednosložková forma: Cena závisí jenom na spotřebě, je tedy pohyblivá. Množství odebrané vody se násobí cenou vodného, množství vypuštěné odpadní vody pak cenou stočného, součtem je konečné vyúčtování.

- Dvousložková forma: K pohyblivé ceně, která závisí na množství odebrané a vypuštěné vody, je přičten pevný paušální poplatek za připojení k vodovodní síti. Tato druhá, fixní složka vyúčtování je dána velikostí používaného vodoměru. Podle vyhlášky z roku 2001 pevná složka vodného a stočného pro běžnou domácnost nesmí překročit jednosložkovou cenu za 30 m³. Průměrná cena vody je v současnosti 81,04 Kč/m³ bez DPH. V Tab. 5.1 jsou uvedeny ceny vodného a stočného ve vybraných regionech ČR v roce 2015.¹¹

Tab. 5.1 Cena vody v Kč s DPH v roce 2015

Oblast	vodné v Kč (přivedení m3)	stočné v Kč (odvedení m3)	vodné + stočné (celková cena/m3)	zdražení v % (oproti roku 2014)
Šumperk	39,10	39,70	78,80	0,00
Olomoucko	38,81	43,47	82,28	2,50
Prostějovsko	42,46	39,39	81,85	4,80
Přerov	42,00	31,00	73,00	1,39
Vsetín	44,97	32,20	77,17	1,98
Zlínsko	43,60	42,52	86,12	0,50
Kroměříž	35,06	36,82	71,88	3,25
Uherské Hradiště	38,87	34,27	73,14	1,40
Ostrava (Ostravské VaK)	36,59	38,05	74,64	1,10
Moravskosl. kraj (bez Ostravy)	39,56	36,66	76,22	4,28
Brno	36,10	38,36	74,46	2,00
Praha	44,71	32,94	77,65	2,39
Kladno, Mělník, Slaný	53,24	39,68	92,92	15,00
Severní Čechy	49,20	46,83	96,03	3,90

Zdroj: Sdružení oborů vodovodů a kanalizací (SOVAK ČR), vlastní zpracování

Ministerstvo zemědělství jako věcně příslušný správní orgán ve smyslu ustanovení § 29 odst. 4 písm. c) zákona¹², uvádí pravidla pro členění položek při výpočtu (kalkulaci) ceny pro vodné a ceny pro stočné včetně struktury jednotlivých položek. Vlastník vodovodu nebo kanalizace pro veřejnou potřebu je povinen dle § 36 odst. 5 zákona každoročně nejpozději do 30. dubna kalendářního roku zveřejnit způsobem uvedeným v prováděcí vyhlášce porovnání všech položek výpočtu ceny podle cenových předpisů pro vodné a stočné

¹¹ SOVAK ČR, [online], [cit. 2016-03-13]. Dostupné z: <http://www.sovak.cz/cena-vody/2015>

¹² zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (zákon o vodovodech a kanalizacích), ve znění pozdějších předpisů

a dosažené skutečnosti v předchozím kalendářním roce. Vykázaný rozdíl vyšší než 5 % hodnot kalkulovaných musí být zdůvodněn. Porovnání je vlastník vodovodu nebo kanalizace, popřípadě provozovatel, povinen zaslat ve stejném termínu a v elektronické podobě a ve stanovené formě Ministerstvu zemědělství.

5.2 Provozování kanalizace v obci Oskava

Obec Oskava uzavřela dne 12. 11. 1998 se ŠPVS, a.s. Šumperk jako provozovatelem smlouvu na zajištění provozování obecního vodovodu a fakturaci stočného. Uvedená práva a povinnosti smluvních stran vyjádřily úmysl obou stran zabezpečit plynulou dodávku kvalitní pitné vody pro odběratele v obci, zajištění údržby, oprav pronajatého a dalšího zařízení a postupné zlepšování kvality poskytovaných služeb a zvětšování jejich rozsahu.

Výše úhrady za provozování pronajatého zařízení a dodávku vody byla řešena přílohou č. 2 smlouvy. Úhrada byla stanovena na základě kalkulace ceny. Smluvně bylo ujednáno, že cenu lze provozovatelem měnit pouze se souhlasem obce, a to v případě změny vstupů oproti stávající kalkulaci.

Dne 22. 9. 2006 byla uzavřena nová Smlouva o provozování vodovodu Oskava a 16. 3. 2007 Smlouva o provozování kanalizace se ŠPVS, a.s. Šumperk. K těmto smlouvám je pravidelně vyhotovován dodatek, jehož předmětem je ujednání o nájemném za daný rok, stanovení rozsahu provozování v následujícím roce a vyčíslení úplaty za provozování vodovodu a kanalizace. V současnosti tato úplata činí 600 000 Kč bez DPH ročně.

V obci Oskava bylo ke dni 31. 12. 2015 napojeno na veřejnou kanalizaci 964 obyvatel a na veřejný vodovod 794 obyvatel. Všichni uživatelé veřejné kanalizační sítě bylo připojeno prostřednictvím 263 přípojek. Vypouštění odpadních vod do obecní kanalizace je upraveno Kanalizačním řádem veřejné kanalizace obce Oskava, který je závazný pro všechny osoby a organizace, které spravují nemovitosti připojené na veřejnou kanalizaci nebo ji jinak využívají. Kanalizační síť je zakončena mechanicko-biologickou čistírnou odpadních vod v obci Libina (dále jen ČOV Libina).

Z vyúčtování provozovatele ŠPVS, a.s, které provádí jednou ročně, je zřejmé, že výběr vodného a stočného vykazuje od roku 2012 pokles. Také poplatky ČOV za nátok se od roku 2014 výrazně snížily, příčinou může být nedostatek srážek v roce 2014 a 2015, a tím také

menší nátok balastních vod. Rozdíl mezi vybranou částkou celkem za vodné a stočné a úhradami provozovateli a ČOV Libina se od roku 2012, kdy zisk obce bez odpisů a nákladů na opravy činil 183 631 Kč, zvýšil na částku 767 009 Kč v roce 2015, (Tab. 5.2).

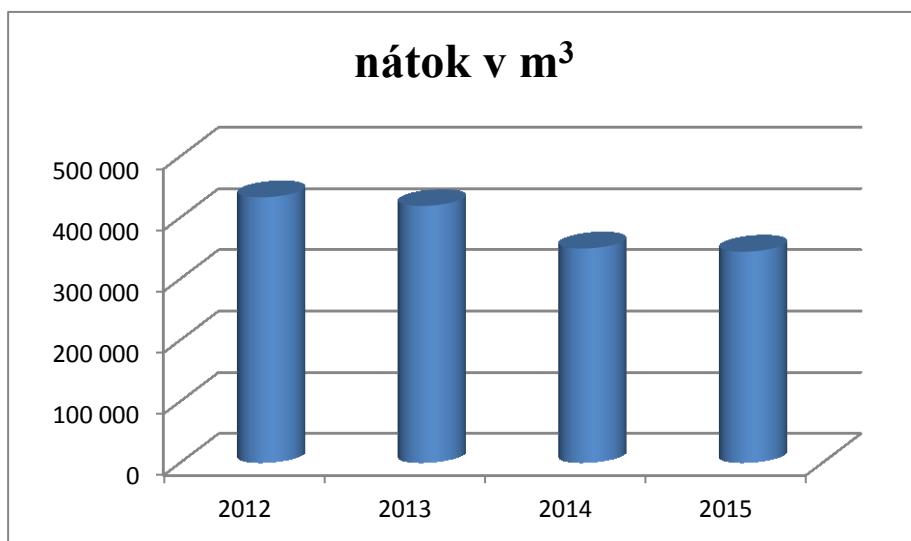
Tab. 5.2 Příjem obce z provozování kanalizace v letech 2012 - 2015 bez odpisů (v Kč)

	2012	2013	2014	2015
fakturace	5 332 053	4 780 995	4 983 538	5 279 580
poplatky ČOV	-4 548 422	-4 417 896	-3 812 806	-3 912 544
nájemné	783 631	363 099	1 170 732	1 367 009
provozování	-600 000	-600 000	-600 000	-600 000
celkový příjem	183 631	-236 901	570 732	767 009

Zdroj: interní dokumenty obce, vlastní zpracování

Obec Oskava dlouhodobě řeší problém s balastními vodami, které zvyšují náklady na provoz kanalizace. Graf 5.1 znázorňuje nátok do ČOV Libina v letech 2012 - 2015. I když je v letech 2014 a 2015 nátok do ČOV nižší než v letech předchozích, stále je v porovnání s vybraným stočným vysoký. Na tuto skutečnost poukazuje již od roku 2007 provozovatel kanalizace ŠPVS, a.s., který provedl v roce 2011 monitoring předem vytipovaných úseků a na základě zjištěných skutečností navrhl technická opatření pro snížení nátoků balastních vod, a tím i snížení plateb za předanou vodu na ČOV Libina.

Graf 5.1 Znázornění ročního nátoku do ČOV Libina v letech 2012 - 2015

Zdroj: Obec Oskava, vlastní zpracování

Změny v přístupu k řešení problémům s provozem kanalizace nastaly s nástupem nového vedení obce v roce 2014. Současné vedení obce jednoznačně stanovilo ve svých prioritách pro volební období 2014 - 2018 systémové řešení vodovodu a kanalizace v Oskavě. Jako první a zásadní problém ihned po nástupu do úřadu v listopadu 2014 byla řešena havárie vrtu v centru obce, který byl biologicky znečištěn. Po sanaci tohoto zdroje se situace zlepšila, bohužel díky této havárii bylo zjištěno, že tento stav se opakuje a že přes veškeré upozorňování na nedostatečnost zdrojů vody v Oskavě, jak ze strany zastupitelů obce, tak ŠPVS, a.s., nebyly bývalým vedením obce činěny žádné kroky k vyřešení situace. Laxní přístup minulého vedení obce k problémům s vodovodem a kanalizací lze vyčíst i z Plánu rozvoje vodovodů a kanalizací Olomouckého kraje z roku 2004, kde je v oddílu D.3 Rozvoj vodovodů ve výhledovém období uvedeno, že stávající systém zásobování obce Oskava pitnou vodou je vyhovující a zůstane zachováni do budoucna a že o výstavbě či rozšíření vodovodní sítě se neuvažuje.

Při řešení havárie vrtu bylo dále zjištěno, že zdroj obecní vody v lokalitě Horní Žleb a vodárna jsou umístěny na pozemcích jiných vlastníků a nejsou zkolaudovány. Přestože tato skutečnost byla známa přibližně od roku 1995, nebyly ze strany vedení obce uskutečněny žádné kroky, které by vedly k získání pozemků pro obec a ke kolaudaci zařízení. V roce 1995 byly pozemky ve vlastnictví Pozemkového fondu ČR, a pokud by o tyto pozemky obec požádala, mohla je získat bezplatně. V roce 2015 probíhala složitá jednání nového vedení obce s vlastníky pozemků, jejichž výsledkem byl nákup a směna pozemků tak, aby pozemky s obecním zdrojem vody a vodárnou vlastnila obec. Z rozpočtu obce byla v roce 2015 uhrazena za nákup pozemků částka 124 200 Kč.

Nově byl zadán hydrogeologický průzkum, díky kterému se podařilo najít v lokalitě Horní Žleb nový vydatný zdroj vody. V roce 2015 proběhlo výběrové řízení na zpracování projektové dokumentace a v témže roce byla podepsána smlouva s vítězem výběrového řízení Ing. Jaromírem Jindrou s cenou díla 82 662 Kč bez DPH.

Obec Oskava vyhlásila v září 2015 výzvu na podlimitní zakázku Monitoring kanalizace obce Oskava a na veřejném zasedání zastupitelstva schválila smlouvu o dílo s firmou SEBAK spol. s r.o. za cenu 596 400 Kč bez DPH. Tím podnikla další krok v řešení problému s balastními vodami a tím i zefektivnění investice do kanalizace.

6. Závěr

Práce byla zaměřena na analýzu investice kanalizace v Obci Oskava. Pro investiční činnost je typická její dlouhodobost, proto je třeba počítat s faktorem času a s rizikem změn, které mohou nastat během plánování a realizace daného investičního projektu. Investiční rozhodování obce spočívá především v rozhodování o obnově a rozšíření investičního majetku tak, aby byly co nejlépe uspokojeny potřeby obyvatel obce.

Téma bakalářské práce Analýza investice v obci Oskava bylo zvoleno se záměrem ověřit jeho aktuálnost v souvislosti s dotačními tituly vyšších územně správních celků, které se mohou obcím jevit jako ekonomicky výhodné. Vždy je ale třeba zvážit, zda objem poskytnuté dotace a zejména vlastní zdroje v dostatečné míře pokryjí náklady na vybudování investice. Proto se jeví jako velmi zásadní prvotní investiční rozhodování, které při použití nejvhodnějších metod a se zohledněním možných rizik objektivně zhodnotí reálnost a efektivnost daného investičního projektu. V porovnání s výsledky hodnocení ekonomické efektivnosti projektu se projevila aktuálnost zvoleného tématu bakalářské práce v souvislosti s dalším plánovanými investičními akcemi obce Oskava.

Cílem této práce bylo zhodnocení ekonomické efektivnosti dané investice.

Řešení bylo založeno na hypotéze, že investiční projekt výstavby kanalizace v obci Oskava je ekonomicky efektivní.

Pro objasnění základních teoretických východisek souvisejících s problematikou investičního rozhodování byl proveden sběr informací v obci Oskava s cílem zpracovat co nejpresněji dostupné informace o postupném financování stavby kanalizace a vodovodu v obci Oskava. Dále byly prostudovány materiály, účetní záznamy a dostupné dokumenty související s výstavbou kanalizace a vodovodu a provedena jejich analýza.

Pro posouzení ekonomické efektivnosti projektu byly vybrány ukazatele odvozené od toku hotovosti (cash flow) a podílové ukazatele, které analyzují kapitálové výdaje a budoucí příjmy projektu. Při hodnocení byly preferovány metody, které respektují faktor času.

Byly zvoleny dvě varianty výpočtu. Varianta 1 pracovala s hodnotou počáteční investice dle rozpočtu, varianta 2 s možností rozhodnutí soudního sporu v neprospěch obce a zaplacení dluhu, vyčíslenému ke dni 31. 12. 2015 ve výši 8 044 230 Kč.

Jako první a rozhodující metoda byla zvolena metoda Čisté současné hodnoty. Projekt je u této metody hodnocen jako výhodný pouze v případě, že čistá současná hodnota je kladná. **Tato podmínka nebyla splněna ani u jedné z variant, neboť čistá současná hodnota posuzované investice v případě varianty 1 je -8 149 447 Kč, ve variantě 2 pak -16 223 677 Kč. Projekt tedy ani v jednom případě nezajišťuje požadovanou míru výnosu.**

Další metoda, použita pro zjištění ekonomické efektivnosti, byla vybrána také dynamická metoda, a sice Index rentability. Tato metoda je ve velmi úzkém vztahu s metodou Čisté současné hodnoty, přičemž zde platí, že pokud je $PI > 1$, může firma projekt přijmout. **Vypočtený index rentability investičního projektu u varianty 1 činil 0,742191, u druhé varianty 0,591184. V žádné variantě nebylo splněno kritérium $PI > 1$ a na základě výsledků je doporučeno neinvestovat.**

Dynamická metoda Doby úhrady odpovídá na otázku, kolik období musí projekt produkovat výnosy, aby byl z hlediska čisté současné hodnoty přijatelný. Projekt je realizovatelný, pokud hodnota DÚ je menší než doba ekonomické životnosti projektu. **Doba úhrady u realizovaného projektu ve variantě 1 činila 67 let, ve variantě 2 činila 85 let, což je v obou případech doba delší než doba ekonomické životnosti projektu. V tomto případě výsledek použité metody také nedoporučil investovat.**

Poslední použitou metodou byla doplňková metoda výpočtu Rentability investovaného kapitálu. Projekt je doporučen k realizaci v případě, že ukazatel rentability je větší než úroková míra. **Výsledný ukazatel 0,0137 ve variantě 1 nabyl po přepočtení na procenta hodnoty 1,37, ve variantě 2 hodnoty 0,0108, po přepočtu na procenta hodnoty 1. Tato hodnota je nižší než hodnota nominální úrokové sazby v roce pořízení investice, projekt byl tedy použitou metodou vyhodnocen u obou variant jako nerentabilní.**

Analýzou provozování kanalizace a vodovodu bylo zjištěno, že obec odvádí do ČOV v Libině mnohem větší objem vody, než vyfakturuje odběratelům. To je zapříčiněno špatným

stavem kanalizační sítě, která vykazuje velké množství balastních vod. V současnosti se jako jediné možné řešení zamezení nárůstu nákladů na provoz kanalizace jeví důkladný monitoring celé kanalizační sítě, kdy dojde k přesnému vyhodnocení a zaměření problémových míst. Poté musí učinit vedení obce rychlé a správné rozhodnutí a začít investovat do oprav. Pro co nejvyšší efektivnost dané investice je doporučeno provést důkladné investiční plánování se zohledněním možných rizik.

Z výše uvedených poznatků vyplývá, že **hypotéza se nepotvrdila**. Investiční projekt výstavby kanalizace v obci Oskava není ekonomicky efektivní.

Po komplexním posouzení ekonomické efektivnosti projektu lze konstatovat, že projekt nezajistil požadovanou míru výnosu a není rentabilní. Pokud by byla tato investice posuzována z pohledu firmy, byl by projekt vyhodnocen jako nepřijatelný, neboť nezajišťuje růst tržní hodnoty firmy. Investici ovšem realizovala obec jako veřejnoprávní korporace, jejíž prioritou je péče o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů. V zájmu obce, s ohledem na zajištění obecního rozpočtu v oblasti daňových příjmů, je udržet ekonomicky aktivní obyvatele v obci. To se obcím podaří pouze tehdy, když zajistí svým občanům běžný životní standard. Musí tedy investovat zejména do infrastruktury, jejíž výstavba či modernizace je pro obec finančně náročná a v mnoha případech, jak potvrdila i tato bakalářská práce, neekonomická.

Seznam použité literatury

Literatura

ADÁMEK, Miroslav a Aleš JUREČKA. *Instalace vody a kanalizace*. 2. vyd. Praha: Informatorium, 2011. 200 s. ISBN 978-80-7333-086-6.

BINEK, J., SVOBODOVÁ, H., CHABIČOVSKÁ, K., HOLEČEK, J., GALVASOVÁ, I. *Rozvojové možnosti obcí*. 1. vyd. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2010. 52 s. ISBN 978-80-87147-29-0.

DLUHOŠOVÁ, D. *Finanční řízení a rozhodování podniku: analýza, investování, oceňování, riziko, flexibilita*. 3., rozš. vyd. Praha: Ekopress, 2010. ISBN 978-80-86929-68-2.

HAMERNÍKOVÁ, B., MAAYTOVÁ, A. *Veřejné finance*. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR. 2010. 340 s. ISBN 978-80-7357-497-0.

HOLEČEK, J., BINEK, J., GALVASOVÁ, I., CHABIČOVSKÁ, K., SVOBODOVÁ, H. *Obec a její rozvoj v širších souvislostech*. 1. vyd. Brno: GaREP Publishing, 2009. 98 s. ISBN 978-80-904308-2-2.

HRABALOVÁ S. *Teorie a praxe rozvoje měst a obcí*. Brno: Masarykova univerzita, 2004. 93 s. ISBN 80-210-3356-8

POLÁCH, J., J. DRÁBEK. a M. MERKOVÁ. *Reálné a finanční investice*. Praha: C.H.Beck, 2012. 263 s. ISBN 978-80-7400-436-0.

PROVAZNÍKOVÁ, R. *Financování měst, obcí a regionů*. 2. aktualiz. vyd. Praha: GRADA, 2009. 304 s. ISBN 978-80-247-2789-9.

VALACH, J. *Investiční rozhodování a dlouhodobé financování*. 3. vyd. Praha: Ekopress, 2011. 513 s. ISBN 978-80-86929-71-2.

Legislativa

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích.

Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla)

Zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje

Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

Internetové zdroje

ČSÚ [online], [cit. 2016-01-16]. Dostupné z <https://www.czso.cz>

Ministerstvo zemědělství [online], [cit. 2016-02-25]. Dostupné z <http://eagri.cz/public/web/mze/voda/vodovody-a-kanalizace/>

Obec Oskava [online], [cit. 2016-01-10]. Dostupné z <http://www.ou-oskava.cz>

SOVAK ČR, [online], [cit. 2016-03-12]. Dostupné z <http://www.sovak.cz/cena-vody/2015>

Základní principy hospodaření obce [on-line], [cit. 2016-01-05], dostupné z [www: http://www.husakjan.cz](http://www.husakjan.cz)

Seznam zkratk

a. s.	akciová společnost
ČNB	Česká národní banka
ČOV	čistírna odpadních vod
DPH	daň z přidané hodnoty
DÚ	doba úhrady
EAT	čistý zisk
FCF	volné peněžní toky
i	i-tý úrok
JKV	jednorázový kapitálový výdaj
KV	kapitálový výdaj
MPO	ministerstvo průmyslu a obchodu
NPV	čistá současná hodnota
PI	index rentability
PP	doba úhrady
R	rentabilita investovaného kapitálu
SFŽP	Státní fond životního prostředí
s. r. o	společnost s ručením omezeným
ŠPVS a.s.	Šumperská provozní vodohospodářská společnost, a. s.
t	jednotlivé roky životnosti investice
T	celková doba životnosti investice
VaK	vodovody a kanalizace
zákon o VZ	zákon o veřejných zakázkách
ZVA	závěrečné vyhodnocení akce

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byl seznámen s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 15. 8. 2016

Ondřej Navrátil

Seznam příloh

Příloha č. 1

Cash flow po dobu životnosti projektu (v Kč)

Příloha č. 2

Vyúčtování vodného a stočného v letech 2012 - 2015